

Hyvinkää

2/2022 | JULKINEN TIEDOTE

Get to know
the Adventure
Sisters
s. 6

Elinvoimainen
elämys-
kaupunki

HYVINKÄÄ *h*

Hyvinkää-lehti

ISSN 2814-435X (painettu)
ISSN 2814-4368 (verkkopainettu)

Päätoimittaja
Mia Hyvärinen

Toimituspäällikkö
Outi Ruso

Kiitos kaikille haastateltaville, lehten tekijöille ja Hyvinkään kaupungin organisaatiolle.

Kannen kuva
Teemu Heikkilä

Taitto
MAK Media Oy, Antti Törmälä

Painosmäärä
27 000

Paino
Punamusta

Julkaisija
Hyvinkään kaupunki

> hyvinkaa.fi/hyvinkaalehti
> hyvinkaa.fi/palaute

Hyvinkään kaupunki
Hyvinkään kaupunki
@HyvinkaaCity
Hyvinkään kaupunki - City of Hyvinkää

PÄÄKIRJOITUS

Elinvoimaa ja elämyksiä

Hyvinkäällä on oma kaupunkistrategia eli Pelikirja. Peli on nähty osana ihmisen elämää jo vuosituhsien ajan. Pelaamalla on ylläpidetty ja muodostettu sosiaalisia suhteita, opittu erilaisia taitoja, kehitetty hahmotuskykyä ja pidetty hauskaa.

Varhaisimpina peleinä pidetään lautapelejä, joissa pelimerkkeinä ovat toimineet arkiset asiat, kuten luut ja hampaat. Noppalöydöt kertovat pelaamisen historiasta jo vuosilta 2600–2400 ennen ajanlaskumme alkua. Näiltä ajoilta tunnetaan muiden muassa nykyistä backgammonia muistuttava lautapeli The Royal Game of Ur, jota luonnehtisin strategia- tai päätöksentekopeliksi.

Historian yliopistonlehtori **Risto Marjomaa** käyttää työssään pelillistämistä*. Hänen käyttämänsä pelit ovat päätöksentekopelejä, jotka käsittelevät esimerkiksi kriisiin johtaneita tapahtumia. Osallistujat edustavat konfliktin osapuolia, jotka etenevät tekemällä valintoja huomioiden aikakauden hengen ja olosuhteet. Pelissä voi olla kymmeniäkin päätösvaihtoehtoja, joista päädytään kullakin pelikerralla yhteen.

Ajatus päätöksentekopeleistä on johdettavissa myös kaupungin strategian toteuttamiseen. Pelikirja 2.0 kuvaa Hyvinkään työntekijöiden, luottamushenkilöiden ja kaikkien hyvinkääläisten halua pelata yhdessä. Tavoittelemme yhteisiä suuntia kaikkien kaupunkilaisten ja yritysten hyväksi.

Pelitalojen lisäksi osallistuminen ja osallisuus ovat merkityksellisiä. Toivotankin tuoret hyvinkääläiset tervetulleeksi Hyvinkäälle! Tulemme järjestämään yhteisiä tilaisuuksia erilaisten teemojen ympärille ja osallistamaan teitä Pelikirjan mukaisesti. Tarjolla on mahdollisuuksia osallistua tapahtumiin, tutustua eri yksikköihimme ja ottaa osaa verkkokyselyihin sekä osallistuvaan budjetointiin. Käyttäkää mahdollisuutenne vaikuttaa Hyvinkään kehittämiseen ja antakaa meille vinkkejä teille tärkeistä asioista.

Pelikirjasta 2.0 päätettiin kaupunginvaltuustossa kevätkaudella 2022. Strategiset tavoitteet näkyvät talousarviotyössä aina pelikauden loppuun 2027. Matkan varrella toteutamme tavoitteiden ja pelaamisen väliarvointia, jotta suunta pysyy strategisesti sovittuna ja pelitapa reiluna.

Lautapeliin historia kantaa tänäkin päivänä. Marraskuussa 2022 toteutamme kaikille Hyvinkään kaupungin työntekijöille omat peli-iltapäivät, joissa pelaamme yhdessä yhteisten pelisääntöjen ja tavoitteiden suuntaisesti. Odotan innokkaasti näitä pelihetkiä, sillä tällä kertaa jalkautus aloitetaan henkilöstöstä kumpuavilla ajatuksilla, jotka viedään eteenpäin toimialoille ja luottamushenkilöille, ja siten kaikille kaupunkilaisille.

Yhteisin pelimerkein kohti uutta kautta,
Johanna Luukkonen
Kaupunginjohtaja

*Artikkeli Helsingin yliopiston verkkosivuilla

KUVA:TEEMU HEIKKILÄ

Sisältö 2/2022

SYVENNY

- 7 Elämyksiä ja elinvoimaa tapahtumista
- 26 Kytäjä on Hyvinkään elinvoimainen helmi

LYHYESTI

- 10 Nurmijärven Klubitalo tuo oppimisen olohuoneen Nurmijärvelle ja Hyvinkäälle
- 10 Ratamo-kirjastoihin käyttöön mobiilikirjasto
- 11 Annetaan nuorille mahdollisuus olla nuoria
- 12 Harrastamisen Suomen mallissa pääsee kokeilemaan
- 13 Kotouttamispalvelut tarjoaa palveluja maahanmuuttajille
- 43 Hyvinkään Orkesteri juhlaistossaan
- 43 Ilmoita tapahtumasi tapahtumakalenteriin
- 48 Hyvinkään Pelikirja 2.0 tutuksi
- 49 Hyvinkääläisten sote- ja pelastuspalvelut siirtyvät Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle

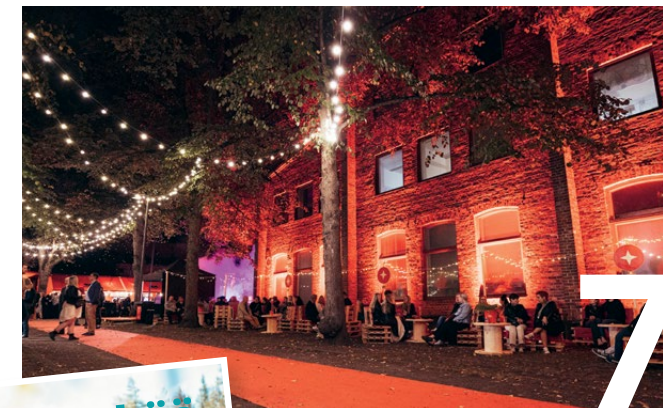
IHMISET

- 14 Taito hyppysissä
- 15 Ihmisten yhdistäjä

ASUMINEN JA RAKENTAMINEN

- 16 Saneerauksella päästään eroon sekaviemäreistä
- 18 Syksyn ulkotöiden muistilistaa
- 19 Pitkäjänteinen sähkönsuojous pitää hinnat kurissa
- 20 Kaupunki palvelee myös asumisterveyteen liittyvissä asioissa
- 22 Uusia asumisen mahdollisuuksia
- 24 Tulevan talven lumille maksullinen vastaanottoaika
- 30 Puukoulut henkivät historiaa

Elämyksiä ja elinvoimaa tapahtumista

7

Lapsella on oikeus musiikkiin.

34

Seuraava Hyvinkää-lehti ilmestyy keväällä 2023
Tutustu aiempiin numeroihin: > hyvinkaa.fi/hyvinkaalehti

Missä Johanna viilettää?

Etsi lehden sivuilta Johanna

ja voita yllätyspalkinto!
Lue lisää sivulta 51

Liikkuminen ja luonto ovat Seikkailusiskojen sydäntä lähellä

Instagram-seuraajat ovat ilahuneet uusista retkikohdevinkeistä.

TEKSTI: ELISE SAARIKKO

Minna (etualalla) ja Elina Puusniekka retkitunnelmissa. Mukana olivat nyt jo edesmennyt jackrusselinterrieri Nemo (tummempi väritys) ja samaa rotua oleva Remu. Kuvat @seikkailu_siskot

Olemme sisareni **Elinan** kanssa harrastaneet aina liikuntaa ja retkeilyä lapsuudenmaisemissa Hausjärven Haminankylässä. Pandemia-aika rajoituksineen antoi lisäintoa lähteä kokemaan uusia elämyksiä luontoon, kertoo hyvinkääläinen **Minna Puusniekka**.

Harrastuksen myötä he huomasivat kuntien sivujen tarjoavan melko niukasti tietoa olemassaolevista retkikohteista. Niinpä sisarukset perustivat runsas vuosi sitten Instagram-tilin @seikkailu_siskot, jonne he ovat jakaneet kuvia ja videoita omista käyntikohteistaan.

– Seuraajien määrä ei ole ollut meille tärkeää, vaan seuraajien kommentit. Olemme saaneet kiitoksia vinkeistä ja myös itse hyödyntäneet toisten retkeilijöiden kokemuksia.

Molemmat sisarukset ottavat retkillään runsaasti kuvia ja jakavat niitä sivullaan. Yksi kuvista, Kytäjän Kiiskilammen laavulta otettu, voitti tänä kesänä pidetyn Kaunein Hyvinkää- kilpailunkin.

– Huomasin kilpailun kaupungin sivuilla. Olimme juuri viikonloppuna olleet Kiiskilammella, joten laitoin siellä ottamani kuvan kisaan hyvällä menestyksellä.

Seikkailusiskot kiertävät arki-iltaisain viikonloppuisin Keski-Uudenmaan ja Kanta-Hämeen retkeilykohteissa, mutta retkiä on tullut tehtyä myös Vihtiin ja itäiselle Uudellemaalle.

– Katsomme kartasta kohteet ja tarkistamme, mitä niistä kerrotaan. Olisi hyvä tietää tarkasti, missä on lähin parkkipaikka, onko kohteessa palveluja kuten nuotiopaikka tai laavu. Myös luontopolun pituus on tärkeä tieto, ettei aja Hyvinkäältä pitkiä matkoja kovin lyhyen polun takia.

Sisarusten mukana on usein Elinan jackrussel Remu, joka on ikuistettu moniin Instagramin kuviin, samoin kuin sen jo edesmennyt kaveri Nemo.

Sisarukset ovat jo vuosia harrastaneet lumikenkäilyä, mutta Remunkin takia olisi hyvä tietää kohteitten talvikunnossapidosta.

Minna ja Elina retkeilevät yhdessä, mutta myös erikseen. Minna harrastaa maastopyöräilyä, ja usein hän suunnistaa Kytäjän maisemiin. Hän kertoo saavansa retkeilystä energiaa ja henkistä hyvinvointia. Joskus on hyvä vain pysähtyä luonnossa omien ajatustensa kanssa ja olla hetki hiljaa.

Seikkailusiskojen lempiretkipaikka on Jaanankallio Kytäjällä vuodenaikojen mukaan vaihtuvan maiseman takia. Hyvinkään lentokentän kangasmetsässä on ihana tuoksu ja talvella mahtavat ladut.

Kytäjän lammet ja Härkävehmaan suovat myös suosikkeja.

– Hyvinkäällä luonto on lähellä. Harvan kaupungin keskustassa on luontopolkua ja vehreätä metsää kuljettavaksi.

KUVAT: @SEIKKAILU_SISKOT

Ulkoilureittejä kehitetään jatkuvasti

– Hyvinkään Härkävehmaan suolle rakennetaan tämän syksyn aikana laavu nuotiopaikan yhteyteen, kertoo kulttuuri- ja vapaa-aikajohtaja **Simo Varjonen**.

Hyvinkäällä on Usmissa jo useita laavuja, ja ne ovat kovassa käytössä. Uuden nuotiopaikan Varjonen toivoo saavan lisää vastuullista käyttöä.

– Pyrimme jatkuvasti kehittämään ulkoilualueiden tarjontaa niin, että ne ovat kaikkien saavutettavissa, sanoo liikuntapäällikkö **Jarmo Vakkila**.

Palautteet reiteistä ovat pääosin myönteisiä, ihmiset kiittelevät ainutlaatuisen helppoa pääsyä suoraan parkkipaikalta patikoimaan tai

hihtämään. Toki parannusehdotuksiakin tulee, ja huomautuksia, jos ei nuotiopaikoilla ole puita.

– Palaute on ollut hyvin asiallista, ja me pyrimme korjaamaan puutteet, Vakkila sanoo.

Simo Varjosen mielestä karttoja ulkoilualueista ja -reiteistä löytyy hyvin kaupungin sivuilta. Ikuisuuskymsymys tietysti on, löytävätkö ulkoilijat juuri haluamansa reitit ja kartat.

Lisätietoja kaupungin tarjoamista ulkoilu- ja retkeilymahdollisuuksista löytyy verkkosivuilta:

www.hyvinkaa.fi/opastetutreitit

Hiking and nature are close to the hearts of Adventure Sisters

Instagram followers are delighted about new hiking tips.

TEXT: ELISE SAARIKKO
TRANSLATION: MARIANNE JOKIVIRTA

My sister **Elina** and I have always done exercise and hiking in our childhood surroundings in the village of Haminankylä in Hausjärvi. The pandemic and its restrictions gave us further boost to go and get more experiences in nature, says **Minna Puusniekka** from Hyvinkää.

With their free time activity, the sisters noticed that the home pages of municipalities gave little information about existing places to visit in nature. That's why a year ago, the sisters put up an Instagram account @seikkailu_siskot where they share photos and videos of the places they have visited.

- The number of followers hasn't been important to us but the comments they make. We have been thanked for the tips and have also made use of other trekkers' comments.

Both of the sisters take a lot of photos on their trips and share them on their account. One of the photos taken at the Kiiskilampi lean-to in Kytäjä won 'the Most Beautiful Hyvinkää' competition this summer.

- I noticed the competition on the home pages of Hyvinkää. We had just been to Kiiskilampi at the weekend, so I entered the competition with the photo I'd taken with great success.

The adventure sisters hike to different sites in Central Uusimaa and Tavastia Proper (Kanta- Häme) at weeknights and at

weekends, but they have also been hiking in Vihti and eastern Uusimaa.

- We check the places on the map and see what is said about them. It would be nice to have exact information about where the closest place to park is and whether there are any services available like a place for campfire or a lean-to.

The sisters often have Elina's Jack Russell Terrier Remu with them and he appears in numerous Instagram photos, as well as his now deceased buddy Nemo.

The sisters have done snowshoeing for years already, but especially because of Remu it would be good to know about the winter maintenance of the different sites.

Minna and Elina go hiking together, but also separately. Minna also does mountain biking, and she often heads for Kytäjä. She says she gets energy and mental well-being from hiking. Sometimes it's good to just pause with your thoughts in nature and be silent for a while.

The adventure sisters' favourite place to be is Jaanankallio in Kytäjä because of the scenery that changes with season. There's a wonderful smell in summertime and great ski tracks in winter in the heath forest by Hyvinkää airport.

Other favourites are the ponds of Kytäjä and the swamp in Härkävehmas.

- In Hyvinkää, nature is close by. Few town centres have a nature trail and green forests to hike in.

Nature trails are developed all the time

- A lean-to will be built next to the campfire place by the swamp of Härkävehmas in Hyvinkää this autumn, says the Director of Culture and Leisure **Simo Varjonen**.

There are already several lean-tos in Usmi in Hyvinkää, and they are actively used. Varjonen hopes that the new campfire place gets more of responsible use.

- We aim to develop the supply of outdoor areas all the time so that they are reachable for everyone, says Head of Sports **Jarmo Vakkila**.

The feedback on the outdoor areas is mainly positive, people are praising the uniquely simple access to go hiking or skiing straight from the parking space. Of course there are suggestions for improvement as well, and notifications if there's no wood at the campfire site.

- The feedback has been appropriate, and we aim to fix the shortcomings.

According to Simo Varjonen, maps of outdoor areas and nature trails can be found on the home pages of the town. Of course an eternal question is whether outdoorsmen find the exact trails and maps they want.

Further information on the outdoor activities and hiking possibilities offered by Hyvinkää can be found on the following page: hyvinkaa.fi/retkeily/ulkoilu

Elämyksiä ja elinvoimaa tapahtumista

Hyvinkää on kokoaan suurempi tapahtumakaupunki, jonka asukkaat osallistuvat aktiivisesti erilaisiin rientoihin ja jonka tapahtumat vetävät kävijöitä myös kaupungin rajojen ulkopuolelta. Tänä vuonna, koronarajoitusten vihdoin poistuttua, odotettiin myös meillä kaikkien aikojen festivaali- ja tapahtumakesää. Ja sellainen myös saatiin.

TEKSTI: OUTI RUSO

Hyvinkäällä järjestettiin touko-elokuussa 2022 päätä huimava määrä erilaisia tapahtumia, joista varmasti löytyi jokaiselle jotakin; oli rock- ja metallifestivaalia, iskelmä, kansantanssia ja -musiikkia, pelitapahtumaa, stadionkonserttia, ilmailunäytöstä, maksuttomia koko perheen kesätapahtumia, elokuvafestivaali, lukuisia liikuntatapahtumia, suuria leirejä, sekä niin kansallisen kuin kansainvälisen tason huippu-urheilua. Uudenmaanliiton tukema, Hyvinkään kaupunkiyhdistyksen, Hyvinkään kaupungin ja hyvinkääläisten yrittäjien yhteinen toriterassi aukesi toukokuun lopussa ja sen esiintymislavalla järjestettiin kesän aikana kymmeniä erilaisia tilaisuuksia klassisen musiikin päiväkonserteista kirjailijavieraisiin, ysäribileistä yhteislauluihin, erilaisiin keikkoihin ja hyvinkääläisten kulttuuriyhdistysten esiintymisiin. Kirjastoaukiolla ohjelmasta vastasi puolestaan Red Carpet -festarin Kulttuuriterassi. ▶

Nyt syyskuussa, Hyvinkään tapahtumakesän voidaan todeta sujuneen loistavasti. Toki haasteitakin on ollut; koronan jälkeen tapahtuma-alaa on puhuttanut muiden muassa lipunmyynnin ennakoimattomuus, pula osaavista työntekijöistä sekä yleisen maailmantilanteen aiheuttama epävarmuus ja kustannusten nousu. Muutama nopea käänne on jouduttu toteuttamaan puolin ja toisin, mutta onneksi sekä kaupungin tapahtumatiimi että eri yhteistyökumppanimme ovat Suomen huippuja, mitä tulee joustavuuteen, aikataulujen sujuvuuteen ja yhteistyöhön eri toimijoiden kesken.

Kesäkuussa Hyvinkään kesätapahtumista suurin, ja kahden vuoden tauon jälkeen ehkä myös odotetuin, Rockfest, pääsi 60 000 tuhannen kävijän tavoitteeseensa ja tuotti lisäarvoa paikallisille yrityksille arviolta noin yhdeksän miljoonan euron edestä. Hyvinkää Soi -festivaalikin päästiin heinäkuussa viimein järjestämään kahden vuoden koronalykkäysten jälkeen ja veti noin 6000 kävijää Villatehtaan alueelle keräten kiitosta erityisesti intiimistä tunnelmasta ja upeista puitteistaan. Heinä-elokuussa Hyvinkäälle puolestaan siirrettiin kuudessa viikossa MXGP-osakilpailu; tämän kansainvälisen tapahtuman myötä Hyvinkää-kuvaa levitettiin lukuisiin maihin.

Tapahtumakesän päätti vuosittain elo-syyskuun vaihteessa järjestettävä Red

Carpet -festari, joka juhlii kotimaista elokuvaa, sen yleisöä ja elokuvien tekijöitä. Hotel Sveitsissä järjestetty Red Carpet Gaala sai kiitosta lämminhenkisestä juhlavuudesta, Tähtiraitin tähtien paljastus kiinnosti jälleen kaupunkilaisia ja tunnelmallisella Villatehtaan sisäpihalla järjestetyt konsertit keräsivät tuhansia kaupunkilaisia ja vieraitamme nauttimaan kesän viimeisistä lämpimistä illoista.

SUURTAPAHTUMAT TUOVAT EUROJA JA NÄKYVYYTTÄ

Tapahtumat työllistävät laajasti ja niiden elinvoimaa ja paikkakuntien houkuttavuutta lisäävä merkitys on suuri. Tapahtumien taloudellinen vaikutus ulottuu suoraan ja välillisesti useimmiten myös tapahtumapaikkakuntaa laajemmalle alueelle. Tämä on näytetty toteen myös Hyvinkäällä; niin hotelleilla ja muilla majoituspalveluilla, ravintoloilla ja terasseilla kuin takseilla, kaupoilla ja kioskeilla on riittänyt asiakkaita, kun kesän tapahtumat ovat vetäneet ihmisiä kaupunkimme, ja myös lähialueiden, palveluiden pariin.

Kaupunki on solminut yhteistyökumppanuuksia tapahtumajärjestäjien kanssa. Yhteistyön myötä kaupungille on auennut tuntuvia kansallisia ja kansainvälisiä markkinointi- ja viestintänäkyvyyksiä. Tapahtumat, mm. Rockfest, Red Carpet ja MXGP ovat tuoneet Hyvinkäälle niin

paljon näkyvyyttä lehdissä, televisiossa ja some-kanavissa, että maksullisina mainoksina tai ilmoituksina vastaavaa huomiota ei olisi ollut edes mahdollista hankkia. Media- ja someanalytiikka osoittaa näiden tapahtumien ajankohtaan huomattavia näkyvyysspiikkejä.

Järjestelyiden sujuvuudesta, kumppaninäkyvyydestä ja hyvän yhteistyön ansiosta tapahtumat myös palaavat Hyvinkäälle. Niiden elinkeinolle tuomia euromääriä voi tässä kohden vain arvioida, mutta sekä näkyvyudet että tulot paikallisille yrityksille ovat kiistatta huomattavat. Tapahtumat ovat myös osa kaupungin suhdetoimintaa, jolla tavoitellaan tulevaisuuden kumppanuuksia, uusia yrityskontakteja, kasvavaa kaupunkinäkyvyyttä, ja näiden myötä myös tulovirtaa paikalliseen elinkeinoon.

Yritykset iloitsevat tapahtumien tuomista lisäasiakkaista

TEKSTI: ELISE SAARIKKO

– Tapahtumakesä tuo hotellille mukavasti toimintaa kokoussesongin ulkopuolelle. Meille on tärkeää tietää tapahtumista ennakkoon, jotta pystymme maksimoimaan palvelujemme saatavuuden, sanoo Hotel Sveitsin operatiivinen päällikkö **Tuija Lehtojoki**.

Varauksia hotelliin tehdään heti, kun tapahtumien aikataulut ja esiintyjät julkistetaan, ja esimerkiksi pari kuukautta ennen Rockfestia, majoituskapasiteetti on yleensä täynnä.

Lehtojoen mielestä Hyvinkään nouseva trendi tapahtumajärjestäjänä tuo myös hotelliryhtymille lisää asiakkaita. Lentokentän isot messut, kuten Maxpo, tuovat kävijöitä kauempaa kotimaasta tai ulkomailta.

Sveitsin puiston tapahtumat ja esimerkiksi Red Carpet tuovat aina viilskettä hotellialueelle

– Tapahtuma tarvitaan, ja toivottavasti niitä taas ensi kesänä riittää.

Myös Hyvinkään Scandic-hotellin johtaja **Marika Nieminen** sanoo tapahtumien tuovan iloista tunnelmaa kaupungin keskusta.

– Asiakkaat pitävät siitä, että junalla pääsee ihan viereen. Ennen tapahtumia huoneet varataan ajoissa, ja esimerkiksi Rockfestin aikana oli täyttä.

– Kaupungin kuukausikirjeestä olemme aika hyvin pystyneet ennakoimaan tulevat tapahtumat. Kaupungin matkailuneuvonta on myös toimittanut meille kartoja ja tapahtumaoppaita, joita olemme voineet jakaa asiakkaille.

Jotkut turistipariskunnat ovat menneet kuuntelemaan musiikkia keskustan terasseille, mutta kaikki eivät ole niistä pitäneet.

– Kun kuului oikein kumeita basosoundeja, jaoimme ylimääräisiä korvatulppia bisnesasiakkaille.

– Tapahtumakesä Hyvinkäällä on ollut hyvä ja rikastuttanut monin tavoin yrittäjien elämää, sanoo Citymarket-kauppias **Asko Kuusisalo**.

Eniten uusia asiakkaita näkyi kesäkuussa pidetyn Rockfestin aikaan. Villatehtaalta ja torilla pidetyt tapahtumat näkyivät myös kävijäpiikkeinä.

Eniten kesäfestarivieraat ostivat painotuotteita ja jäätelöä sekä nopeasti syötäviä ruokia, kuten kolmioleipiä ja muita helppoja eväitä.

Kuusisalo toivoo tulevina vuosina entistä tarkempaa suunnittelua tapahtumien aikatauluista, jotta Willan pysäköintitilat saadaan riittämään sekä kauppaeskuksen asiakkaille että festarikävijöille.

– Erityisen tärkeä meille on Red Carpet -festari, kertoo **Samuli Eskola** keskustan 2puuta-ravintola-bistrosta.

Ravintola teki tapahtuman kunniaksi jopa leffa-aiheisen menun, jota kanta-asiakkaat osasivat edellisten vuosien kokemuksella jo odottaa.

Toritapahtumat toivat myös asiakkaita. Myös loppukesän MXGP-osakilpailukävijöistä monet poikkesivat keskustan ravintolaan.

– Yrittäjälle on tärkeää, että ihmisiä houkuteltaan liikkeelle ja aktivoitumaan.

Tuija Lehtojoki, Hotel Sveitsi

Marika Nieminen, Scandic Hyvinkää

Asko Kuusisalo, Citymarket

Rosa Järvinen ja Samuli Eskola, 2puuta-ravintola

LYHYESTI

Nurmijärven Klubitalo tuo oppimisen olohuoneen Nurmijärvelle ja Hyvinkäälle

Nurmijärven Klubitalo aloittaa Oppimisen olohuone -toiminnan lokakuun alusta Nurmijärven kirkonkylän ja Hyvinkään kirjastoilla. Oppimisen olohuone on Erilaisten Oppijoiden Liiton toimintamalli, jossa aikuisille (18–65 v.) tarjotaan matalan kynnyksen ohjausta

oppimisessa ja perustaidoissa, kuten matematiikassa, lukemisessa, kirjoittamisessa ja digitaatioissa.

Oppimisen olohuone lisää hyviä oppimisen kokemuksia, auttaa jaksamisessa ja vahvistaa itsetuntoa, korostaa opintovalmentaja **Anu Koskela**.

Oppimisvaikeudet ovat hyvin yleisiä ja riippuen määrittelystä niitä esiintyy 5–20 prosentilla väestöstä. Suomessa on tutkittu suuri määrä aikuisia, jotka hyötyisivät perustaitojen kohentamisesta toimiakseen työelämässä ja opiskeluissa. Oppimisen olohuoneessa oppija määrittelee itse taidot ja tavoitteet, jotka haluaa saavuttaa.

Oppimisen olohuoneeseen voi tulla kuka tahansa aikuinen, joka kokee haasteita oppimisessa ja kaipaa tukea perustaitojensa kehittämisessä. Mitään diagnooseja oppimisvaikeuksista ei tarvita. Oppijalle etsitään sopivat tavat oppia ja kehittää omaa osaamistaan eri menetelmillä sekä oppimisen apuvälineillä, opintovalmentaja **Lina Galrito-Leinonen** kertoo.

Oppimisen olohuone lokakuusta alkaen

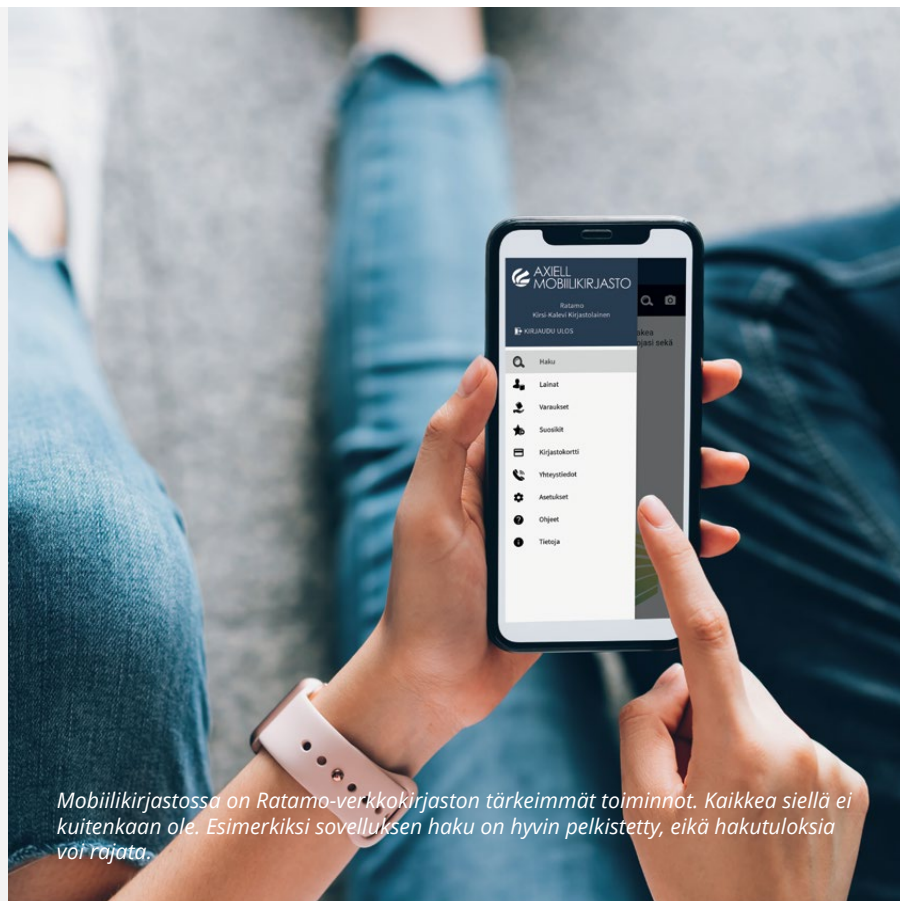
KUVA: NURMIJÄRVEN PÄÄKIRJASTO

Nurmijärven Kirkonkylän kirjastolla parillisina viikkoina ja Hyvinkään kirjastolla parittomina viikkoina maanantaisin kello 14–16.

Valmentajina toimivat Klubitalon opintovalmentajat Lina Galrito-Leinonen (kognitiivis-behavioristinen asiantuntija) ja Anu Koskela (neuropsykiatrinen valmentaja). Molemmilla on vuosien kokemus erilaisten oppijoiden opettamisesta ja valmentamisesta ratkaisukeskeisin menetelmin.

Ratamo-kirjastoihin käyttöön mobiilikirjasto

Ratamo-kirjastot ovat ottaneet asiakkailleen käyttöön Axiell Mobiilikirjasto -sovelluksen. Mobiililaitteelle ladattavaan sovellukseen kirjaututaan kirjastokortin numerolla ja omalla PIN-koodilla. Mobiilikirjastossa voi tarkastella ja uusia lainoja, hakea aineistoa ja tehdä varauksia, tehdä ja selata suosikkilistoja kiinnostavasta aineistosta sekä tarkistaa kirjastojen yhteystiedot ja aukioloajat. Mobiilikirjastosta löytyy myös sähköinen kirjastokortti, jota voi käyttää normaalin kirjastokortin tapaan niin lainausautomaatilla kuin asiakaspalvelussakin. Axiell Mobiilikirjasto ladataan omalle laitteelle Google Play - tai App Store -sovelluskaupasta. Kirjastojen henkilökunta opastaa mielellään sovelluksen lataamisessa ja käytössä.

KUVA: ENVATO ELEMENTS

Mobiilikirjastossa on Ratamo-verkkokirjaston tärkeimmät toiminnot. Kaikkea siellä ei kuitenkaan ole. Esimerkiksi sovelluksen haku on hyvin pelkistetty, eikä hakutuloksia voi rajata.

KUVA: TEEMU HEIKKILÄ

Erityisnuorisotyöntekijä Anni Kouhia ja nuorisopäällikkö Mika Joensuu muistuttavat läsnäolon tärkeydestä.

Annetaan nuorille mahdollisuus olla nuoria

TEKSTI: MIKA JOENSUU JA ANNI KOUHIA / HYVINKÄÄN NUORISOPALVELUT

Koulujen pihoilla, puistoissa ja liikuntapaikoilla kokoontuu nuorisoa oleilemaan, pelailemaan ja hengaillemaan. Kauppakeskusten käytävillä kuuluu ja näkyy ystäviään tapaavia nuoria. Nuorisotilat täytyvät ja yhä useampi nuori on palannut jo kertaalleen lopettamansa harrastuksen pariin. Ei ehkä enää niin tosissaan treenaten, mutta lajista ja kavereista nauttien.

Korona-ajassa nuoreksi kasvaneilla on kova tarve elää, hankkia uusia kokemuksia ja kuroa menetettyä aikaa kiinni. Aikuisen tehtävänä on tukea nuoria siinä, että jokainen löytäisi oman juttunsa ja innostuisi jostakin. Välittämällä nuorille viestiä, että heillä on lupa iloita ja nauttia elämästä,

annetaan heille mahdollisuus olla nuoria. Tähän liittyy myös sellaisten puitteiden tarjoaminen, joissa iloa on mahdollista löytää ja tunnistaa elämän pieniä tai isoja positiivisia asioita.

Aina ei ole helppoa olla aikuinen, mutta vielä haastavampaa on olla tässä hetkessä nuori: maailmassa on paljon mahdollisuuksia, mutta myös ulkopuolelta annettuja paineita, odotuksia ja vaatimuksia.

Meidän aikuisten roolina on myös kestää ja sietää nuorten aiheuttamaa epäjärjestystä ja muistaa, että yhtä lailla myös nuorilla on lupa ottaa kaikkien yhteistä julkista tilaa haltuunsa. Jokainen meistä toimii myös esimerkkinä

nuorten suuntaan, minkä vuoksi olisi tärkeää muistaa kohdata nuoret lempydellä. Ennen kaikkea annetaan nuorille tilaa ja aikaa kasvaa, ja ollaan heille läsnä, kun sitä tarvitaan.

Harrastamisen suomen mallissa pääsee kokeilemaan

Hyvinkäläiset peruskoulujen oppilaat kolmannelta luokasta ylöspäin ovat päässeet kokeilemaan erilaisia liikunta- ja taiteen lajeja maksuttomissa Moniliikunta- ja Monitaideharrastuksissa.

TEKSTI: PÄIVI VENÄLÄINEN

Liikuntaharrastuksia on tänä lukuvuonna tarjolla kuuden koulun alaluokkalaisten kolmentoista urheiluseuran tai -järjestön toimesta oppilailla on lukuvuoden aikana mahdollisuus kokeilla monenlaisia palloilulajeja; koripalloa, lentopalloa, pesäpalloa, jalkapalloa, futsalia, salibandyä ja tennistä. Lisäksi liikutaan pelaten ja leikkien sekä temppuilla ja harjoitellen kehon hallintaa.

Kaikkien Hyvinkään yläkoulujen oppilaat ovat voineet ilmoittautua mukaan harrastukseen, jossa tutustutaan keilailuun, biljardiin, e-urheiluun, padeliin ja lasketuun sekä harjoitellaan eri uintitekniikoita. Tämän monipuolisen harrastuksen mahdollistaa Hyvinkään kaupungin, liikunta- paikkojen ja urheiluseurojen yhteistyö.

Taiteesta kiinnostuneet peruskoulun alaluokkalaisten pääsevät kokeilemaan monia taiteen lajeja harrastuksessa, jossa yhdistetään eri taidemuotoja. Lukuvuoden aikana neljällä eri koululla sekä kulttuuritalo Villa Artun tiloissa tehdään monenlaisia

juttuja yhdistämällä käsityötä ja teatteria, kuvataidetta ja sirkusta, musiikkia ja tanssia sekä askartelua ja tanssia.

Yläluokkalaisten Monitaideharrastuksessa digimusiisoidaan ja tutustutaan musateknologiaan, jongleerataan ja tasapainoillaan, kokeillaan nykytanssia ja street dancea sekä tehdään lyhytelokuvia, keramiikkaa, koruja ja kuvataidetta.

Monitaideharrastuksen ohjaajina toimivat Hyvinkäällä taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten opettajat.

Moniliikunta- ja Monitaideharrastus on Hyvinkäällä kehitetty konsepti toteuttaa valtakunnallista Harrastamisen Suomen mallia. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoiman ja kuntien koordinoiman mallin tavoitteena on mahdollistaa lapsille ja nuorille maksuttomia harrastuksia koulupäivän yhteydessä. Harrastustarjonta perustuu oppilaille tehtyyn kyselyyn. Toimintamalli suunnitellaan, rakennetaan ja kokeillaan yhdessä harrastuksia tuottavien tahojen kanssa.

Harrastamisen Suomen mallia pilotoitiin lukuvuonna 2020–2021. Hyvinkää lähti mukaan lukuvuonna 2021–2022. Avustusta kaupunki sai sekä viime että tänä lukuvuonna n. 80 000 euroa. Lukuvuodelle 2022–2023 Aluehallintovirastot myönsivät OKM:n valtionavustusta mallin toteuttamiseen 235 hakijalle yhteensä 14,5 miljoonaa euroa. Avustusta myönnettiin 249 kunnan alueella tapahtuvaan toimintaan. Myönnettyillä avustuksilla toteutetaan valtakunnallisesti yli 10 000 harrastusryhmää lähes 2 000 koulussa. Avustusta saaneeseen toimintaan on arvioitu osallistuvan lähes 400 000 lasta tai nuorta.

KUVA: ROCKTEHDAS HYVINKÄÄ, HANNA-MARI KUJALA

KUVA: HAKASIRKUS, MIRJA TUOMI

Kotouttamispalvelut tarjoaa palveluja maahanmuuttajille

Neuvontapiste Mosaiikki palvelee kaikkia kuntalaisia.

Kuva retkipäivästä, jonka Hyvinkään seurakunta perinteisesti järjestää joka vuosi elokuussa yhteistyössä kaupungin kanssa. Valokuva: Milla Hietanen

Hyvinkään kaupungin kotouttamispalveluissa kulunut vuosi on ollut vilkas. Oman lisänsä vuoteen ovat tuoneet sotaa paenneet ukrainalaiset, joiden palvelujen järjestämisessä kaupunki on ollut aktiivisesti mukana. Hyvinkäälle on perustettu Kotokunta Oy:n ylläpitämä vastaanottokeskus, jonka asunnoissa Hyvinkäällä asuu noin 170 henkilöä. Lisäksi saman verran asuu kotimajoituksissa. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa on suunniteltu toimintaa ja palveluja, jotta ukrainalaisten olisi helppo kotiutua Hyvinkäälle.

Koronan jälkeen toimintoja on päästy avaamaan, ja esimerkiksi maahanmuuttajien neuvontapiste Mosaiikki palvelee taas normaalisti kolmena päivänä viikossa osoitteessa Martinkatu 9. Mosaiikki neuvoo kaikkia kuntalaisia maahanmuuttoon ja kotoutumiseen liittyvissä kysymyksissä. Myös yhdistysten tekemä kotouttava työ on käynnistynyt, ja useat erilaiset kielikerhot ja muu vapaaehtoistoiminta on käynnissä normaaliin tapaan. Lisätietoja toiminnosta löytyy Hyvinkään kaupungin verkkosivuilta kohdasta maahanmuuttajien palvelutori.

Hyvinkään kaupunki on sitoutunut vastaanottamaan kiintiöpakolaisia 20 henkilöä joka toinen vuosi. Tämä vuosi on jälleen ollut vastaanottovuosi. Syyskuussa Hyvinkäälle saapui 20 syyrialaista pakolaista. Heidän kotouttamisensa aloitetaan yhteisellä Kotostartti-koulutuksella, jossa kerrotaan suomalaisesta yhteiskunnasta sekä asumistaitokursilla, jossa käydään läpi suomalaisen asumisen tavat perusteellisesti. Sekä ukrainalaisille että syyrialaisille pakolaisille on löytynyt runsaasti lahjoitettua tavaraa kuntalaisilta, kiitos vielä kerran siitä.

Lisätietoja kaupungin kotouttamistyöstä maahanmuuttajatyön koordinaattori **Miina Pyylehdolta** p. 040 707 1196, miina.pyylehto@hyvinkaa.fi

IHMISET

Taito hyppysissä

Kukkakauppa Peikonkämmenen **Stina Girs** on toisen polven yrittäjä, jolla on monta rautaa tulossa. Pienen ja lämminhenkisen kukkakaupan omistajalle tärkeintä on kuunnella tarkoin asiakkaan toiveet ja tehdä tämän haaveista totta.

TEKSTI: MIA HYVÄRINEN

Stina Girs työskenteli äitinsä **Merja Girsin** kukkakaupassa jo lukiolaisena. Ylioppilaskirjoitusten jälkeen oli selvää, että hän siirtyisi kohti alan opintoja. Tie vei puutarhatalouskoulun kukkakauppalinjalle, josta opinnot jatkuivat kohti floristin pätevyyttä 2010. Peikonkämmen siirtyi Girsille kuusi vuotta sitten.

– Äidin harkitessa liikkeen lopettamista en yksinkertaisesti voinut päästää Peikonkämmentä hyppysistäni, niin rakas liike minulle oli. Yrittäjäksi olen kasvanut matkan varrella töitä tehden.

Liiketila Hyvinkään Hämeenkadulta löytyi ensi käynnillä. Vanha kivijalkatila ei ollut helpoin mahdollinen käytännön järjestely-

jen kannalta: myyntitiski tuotiin ikkunasta ja kylmiöiden vuoksi hitsattiin vanhoja ikkunarakenteita.

– Tilaan tullessani tiesin kuitenkin heti, että tässä se on!

Peikonkämmenen yrittäjä tiimeineen haluaa tarjota asiakkaalle yksilöllisen asiointikokemuksen.

– Asiakkaamme arvostavat yksilöllistä ja kuuntelevaa palvelua. Lämminhenkisyyden se meidän juttu.

Ostokäyttäytyminen kukkakauppa-alalla on muuttunut viime vuosina. Kasveista ja leikkokukista on tullut osa sisustamista.

Retrokasvit, kuten peikonlehdet ja anopinkielet ovat palanneet koteihin.

– Erityisesti nuoret aikuiset ovat valvuu-

tuneita ostajia. Leikkokimpuissa käytetään rohkeasti värejä ja uusia muotoja kokeiluun.

Stina Girs on monelle tuttu myös laulaja-lauluntekijänä. Hän on levyttänyt kaksi täyspitkää albumia ja keikkailut vuosia ympäri Suomen. Koko kansan tietoisuuteen Girs tuli tunnetuksi Idols-kilpailun myötä 2011.

– Olen tehnyt musiikkia ja yrittäjän töitä lomittain jo vuosia. Muutama kiinnostava musiikkiprojekti on tulossa tänäkin vuonna. Yksi asia kuitenkin on varma: Peikonkämmentä en luovu!

www.peikonkammen.fi

Ihmisten yhdistäjä

Hyvinkään kulttuuri- ja tapahtumapäällikkö **Outi Ruso** on työskennellyt elinvoimaisen kulttuurikaupungin hyväksi yli kymmenen vuotta.

Outi Ruso on ehtinyt tehdä paljon. Opiskellessaan Humanistisessa ammattikorkeakoulussa yhteisöpedagogiikkaa 2010-luvun alussa hän teki samalla nuoriso-ohjaajan töitä Hyvinkään nuorisopalveluille.

– Minulle ehti muotoutua Hyvinkästä positiivinen kuva sekä kaupunkikulttuurin että työnantajamielikuvan näkökulmasta. Valmistuttuani ja oltuani muutaman vuoden lasten kanssa kotona laitoin viestiä entiselle ja samalla myös nykyiselle esihenkilölleni **Simo Varjoselle**. Osuin sattumalta täydelliseen hetkeen: paikka nuorisopalveluihin oli juuri avautunut. Pääsin mukaan äärimmäisen kiinnostavaan verkkopalvelutiimiin. Hyvinkään nuorisopalvelut on ollut – ja on edelleen – edelläkävijä suomalaisen verkkonuorisotyön kentällä. Työtehtävät veivät vuosien mittaan tapahtumaviestinnästä kohti tapahtumatuotantoa. Nykyisessä tehtävässään kulttuuri- ja tapahtumapäällikkönä Ruso aloitti vuonna 2016, ja hänen ensimmäinen suuren mittakaavan tapahtumatuotantonsa oli Hyvinkään 100-vuotisjuhlat. –Juhlavuosi oli varsinainen pamaus ja mittava yhteisen työn tulos. Järjestimme yhdessä paikallistoimijoiden kanssa vuoden aikana jopa 250 teemoitettua tapahtumaa.

Ruso on tehnyt pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti työtä sen eteen, että tapahtumajärjestäjät voivat toimia Hyvinkäällä yhden luukun periaatteella.

– Tapahtumat tuovat meille valtavasti elinvoimaa. Haluamme palvella tapahtumajärjestäjiä mahdollisimman sujuvasti. Haluan kiittää paitsi omia työntekijöitämme eri toimialoilla, myös yhteistyökumppaneitamme sekä alueen viranomaisista hoja erin-

”

Tehtäväni on saattaa ihmisiä yhteen. Pyrin toimimaan mahdollistajana siten, että ihmiset voivat tehdä oman työnsä parhaalla tavalla.

omaisesta yhteistyöstä ja sen myötä tämän mahdollistamisesta. Pelaamme Hyvinkäällä hienosti yhteen!

Pandemia-aika oli uuden opetteluajan aikaa.

– Korona-aika oli valtava järkytys tapahtuma-alalle. Lähdimme Hyvinkäällä kuitenkin heti ensimmäisen kolmen minuutin hämmästelyn jälkeen rakentamaan uudenlaisia tekemisen tapoja, joiden kautta pystyimme tarjoamaan esiintyjille ja muille tapahtuma-alan ammattilaisille töitä sekä katsojille elämyksiä myös pandemia-aikana.

Odotukset olivat korkealla myös kesän 2022 tapahtumien osalta.

– Meillä oli suunnitteilla kaikkien aikojen tapahtumakesä ja sellaisen me yhdessä teimme! Hyvinkäällä on loistavat olosuhteet tehdä laadukkaita tapahtumia muutamasta kymmenestä osallistujasta kymmenille tuhansille katsojille. Ruso iloitsee nähdessään työnsä tulokset.

– Tapahtumien järjestäminen taitaa olla vähän hullun hommaa. Kiehtovinta on, kun näen yhteisten suunnitelmien muuttuvan todeksi. Nautin eniten työssäni siitä, kun näen järjestelyjen toimivan suunnitellusti ja osallistujien nauttivan.

Kurkkaa työntekijöiden arkeen!

Hyvinkään kaupungin työntekijöiden blogisarjassa pääset tutustumaan eri toimialojen työhön.

*Saneeraustyöt
tehdään yhteistyössä
eri toimijoiden kesken.*

Monet vesijohdot ovat käyttökänsä päässä **Saneerauksella päästään eroon sekaviemäreistä**

Auki revitty katu ja kiertotie aiheuttaa asukkaissa ja liikkujissa harmitusta. Harva tietää, kuka asfalttia tonkii ja miksi.

TEKSTI: MINNA JUDÉN

Hyvinkään katujen alla kiemurtelee noin 300 kilometrin viemäri- ja vesijohtoputkista koostuva vesihuoltoverkosto. Iso osa siitä on vanhaa, mikä tarkoittaa vuosittaisia korjauksia. Valtaosa korjauksista on suunniteltuja vuosia etukäteen, mutta toisinaan putkien rikkoutumiset aiheuttavat yllätyksiä.

Hyvinkään Veden verkostopäällikkö **Anssi Hietikko** kertoo, että vuosittain vesihuoltoa korjataan noin kolme kilometriä. Vanhaa sekaviemäriä, johon johdetaan niin jäte- kuin hulevesiäkin, on vielä 13 kilometriä. Korjaukset katetaan vesimaksuilla.

– Korjaaminen on hidasta ja kallista. Ihmisten vedenkäyttö vähentyy ja samaan aikaan korjausvelka sekä uudisrakentaminen lisääntyy. Enemmän asioita pitää tehdä pienemmällä rahalla.

PARIKKAANKADUN ALUE OLI KESÄN ISON URAKKA

Viime kesän suurin saneerausohde oli Parikkaankadun alueen noin kahden kilo-

metrin vesihuoltosaneeraus. Korjauksella päästiin eroon sekaviemäreistä ja samalla korjattiin pieniä tonttijohtovuotoja. Lisäksi viimeisteltiin useita edelliskesänä tehtyjä töitä.

– Monesti tiet jätetään putkien saneerauksen jälkeen soralle. Kaupungin kunnossapito hoitaa viimeistelyt seuraavana kesänä, kertoo suunnittelupäällikkö **Jarmo Lagstedt**.

Poikkeuksen tekevät Haukankuja sekä Sähkökatu, jotka on tarkoitus saada asfaltille vielä tänä vuonna. Syynä ovat liikennemäärät sekä mäksisyys: sorapinta ei olisi pysynyt kunnossa ensi kesään.

YHTEISTYÖLLÄ KORJAUSHAITAT MINIMIIN

Tulevien vuosien saneeraussuunnitelmia voi seurata Hyvinkään Veden verkkosivuilta. Hietikko kuitenkin korostaa, että suunnitelmat elävät. Esimerkiksi ensi vuodelle suunniteltu Kauppalankadun katusaneeraus siirtyy eteenpäin. Vastaavasti Heikkiläntien ja Metsäpurontien korjaus on

otettu poisjääneiden kohteiden tilalle. Ensi vuodelle on suunniteltu Karankadun ja Torpankadun katu- ja vesihuoltosaneeraus. Vesihuoltosaneerausta tehdään Palokankaankadulla, Urheilukadulla ja Ratakadulla. Heikkiläntiellä ja Metsäpuronttiellä tehdään osittain katusaneerausta vesihuoltosaneerauksen yhteydessä.

– Mahdollisimman paljon näissä tehdään asioita samalla kertaa. Jos katu joudutaan avaamaan, pyritään sinne kavaamaan myös muiden verkkotoimijoiden kuten tele- ja sähköyhtiöiden kaapeleita, sekä korjaamaan katua. Tässä mietitään aina yhteistä etua ja keskusteluja käydään muiden verkkotoimijoiden kanssa, Hietikko ja Lagstedt vakuuttavat.

Polta puuta oikein

Erityisesti omakotiasujat varautuvat parhaillaan energiahinnan nousuun ja korvaavat puun poltolla muita lämmitysmuotoja.

Muistetaan pientulisijoja käytettäessä

- välttää huonoa polttoa, eli roskien ja märän puun polttamista
- kiinnittää huomiota palamisilman riittävään määrään
- huomioida naapureita ja välttää savuhaittojen aiheuttamista.

Kerro mielipiteesi Hyvinkää-lehdestä

Anna palautetta tästä lehdestä ja voita lahjakortti Hyvinkääsaliin! Osallistuneiden kesken arvomme kaksi 50 euron lahjakorttia. Voittajille ilmoitetaan henkilökohtaisesti.

www.hyvinkaa.fi/lehtikysely

Syksyn ulkotöiden muistilistaa

Kunnossapitolain mukaisesti kiinteistöjen kuuluu pitää puhtaana katualueella kiinteistön edustalla sijaitsevien hulevesikaivojen ritiläkannet. Voit osaltasi ehkäistä ongelmien syntyä hoitamalla oman osuutesi, jolloin vesi ei tulvi kiinteistöillesi, vaan johtuu suunnitellusti eteenpäin.

On hyvä muistaa, että haravointijätteet, risut ja oksat eivät kuulu ojiin tai kaupungin puistoalueille. Haravointijäte, jota ei voida kompostoida kiinteistöllä, tulee viedä Kiertokapulän jätteidenkäsittelyalueelle (maksutonta). Huomioithan myös vieraslajit Kiertokapulän ohjeiden mukaisesti. Lisätietoa haravointijätteisiin liittyen löydät Kiertokapulän verkkosivuilta: www.kiertokapula.fi/jatelajit/haravointijate/

Tonteille, erityisesti uusille, on suunniteltu painanteet huleveden viivyttämistä ja maahan imeyttämistä varten. Vesi muodostaa näin lammikoita pihassa ennen imeytymistään maahan tai haihtumistaan ilmaan. Painanteita ei saa täyttää tai tasata, sillä ne on suunniteltu edistämään muiden muassa uuden pohjaveden muodostumista ja vähentämään tarvetta kastella pihan kasvillisuutta. Vesiä ei saa myöskään ohjata kulkeutumaan toisen kiinteistölle tai muutoin muuttaa suunniteltua vesien kulkua kiinteistöllä.

Hulevesistä ja niiden käsittelystä löydät tietoa verkkosivuiltamme: www.hyvinkaa.fi/hulevesiohjelma

Hulevesi – mitä se on?

Hulevesi on rakennetuilla alueilla maan pinnalle tai muille vastaaville pinnoille muodostuva sade- ja sulamisvesistä käytetty yhteinen nimitys. Aiemmin on puhuttu lähinnä sadevesistä, mutta nykyisellään hulevesillä viitataan kaikkiin kuivatukseen liittyviin luonnossa muodostuviin vesiin rakennetuilla alueilla.

KUVA: JANNE LAAKONEN

Hyvinkäällä ei ole odotettavissa pimeitä katuja tai suljettua jäähallia Pitkäjännteinen sähkönsuojaus pitää hinnat kurissa

TEKSTI: MINNA JUDÉN

Lähestyvä talvi ja kallistuva sähkö saavat monet ajattelemaan kauhulla tulevaa talvea. Riittääkö meillä lämpöä ja valoa, että suljetaanko julkisia palveluita säästösyistä?

LVIA-projektipäällikkö **Erkki Viljanen** vakuuttaa, ettei kaupunkilaisilla ole syytä huoleen. Kaupunki ei suunnittele toimenpiteitä, jotka suoraan vaikuttaisivat kaupunkilaisten arkeen. Tilannetta tarkastellaan uudelleen, mikäli sähköpula näyttää iskevän.

– Esimerkiksi jäähallin sulkemista ei ole suunniteltu. Kiinteistöjen lämpötiloja lasketaan asteella, jo sillä on merkitystä, Viljanen sanoo.

Ensimmäisessä energiansäästöä tavoitellaan sisälämpötilojen hallitulla laskemisella ja muun talotekniikan käytön optimoinnilla, kuten valaistuksen ja ilmanvaihdon säättämisellä.

SÄÄSTÖÄ JA HUOLTOVARMUUTTA PITKÄJÄNTEISELLÄ TYÖLLÄ

Kaupungin ostaman sähkön yhteispuhjoismaisesta hinnasta eli systeemihinnasta on ensi vuodelle suojattu 100 prosenttia ja Suomen aluehintaerosta (EPAD) 60 prosenttia, mikä takaa edullisen sähkön hankintahinnan. Hyvinkään Lämpövoima on pitkäjännteisesti hajauttanut hyvinkääläisten kotien lämmityksessä käytettävän kaukolämmön tuotantoa.

Tällä hetkellä käytössä on viisi erilaista lämmönlähdettä. Tulevaisuudessa lämmönlähteitä voi olla jopa kahdeksan, joten energiakriisin vaikutukset kaukolämmön hintaan pysyvät maltillisina. Kaukolämpöä on saatavilla kovimmillakin pakkasilla.

LASKE ASTEITA HALLITUSTI

Kallistuva sähkö tuntuu yksittäisen kaupunkilaisen kukkarolla. Asiakkuus- ja verkostopäällikkö **Sami Pesonen** Hyvinkään

Lämpövoimalta kehottaa tutustumaan EnergiaHelpin palveluihin. Maksuton paikallinen palvelu neuvoo kaupunkilaisia energian säästämisessä.

– Välttämättömistä kodinkoneista on vaikea luopua, mutta omaa kulutusta kannattaa seurata ja selvittää, mihin sähköä kuluu, vinkkaa Pesonen.

Mikäli asunnossa on ilmalämpöpumppu, tarjoaa se oikein käytettynä säästöä lämmityksessä. Sisälämpötilan laskemisen asteella tuo helposti viiden prosentin säästön.

Pesonen ja Viljanen muistuttavat, että lämpötilaa ei saa laskea liikaa.

– Laskeminen pitää tehdä hallitusti, jotta rakenteet eivät vaurioidu. Ei ole tarkoitus, että nyt säästetään vuosi ja seuraavat kymmenen vuotta korjataan vaurioita.

Katso vinkit energian säästöön verkkosivuilta www.energiahelpi.fi.

Kaupunki palvelee myös asumisterveyteen liittyvissä asioissa

Asuminen ei saa aiheuttaa terveydellisiä ongelmia. Viranomaisen tekee tarvittaessa asunnontarkastuksen, jossa arvioidaan asunnon terveellisyys.

TEKSTI: VESA KEINONEN

Hyvinkäällä kaupungin asumisterveyden neuvonta-puhelin vastaa ti klo 12-14 ja to klo 10-12 numeroista: 040 155 4204 sekä 019 459 4614.

Lisätietoja myös: www.hyvinkaa.fi/asumisterveys

Laki määrää, että muun muassa asunnon sisäilman puhtauden, lämpötilan, kosteuden, melun ja ilmanvaihdon tulee olla sellaiset, ettei niistä aiheudu terveyshaittoja.

Kun ihmiset ottavat viranomaisiin yhteyttä asumisterveyteen liittyvissä asioissa, taustalla voi olla monenlaisia syitä. Esimerkiksi sisäilman laatu voi antaa viitteitä homeesta.

– Melu ja tupakan savun kulkeutuminen sisälle tulevat usein esille. Huoneilmassa voi olla myös kemikaalimaisia hajuja, jotka voivat olla peräisin joistakin materiaaleista, kertoo terveys-tarkastaja **Susanne Nieminen** Hyvinkään kaupungilta.

Myös asunnon lämpötila kuuluu asumisterveyteen. Kesällä yhteyttä otetaan liiallisen kuumuuden takia ja talvella vastaavasti kylmyys saattaa ahdistaa.

Oma lukunsa ovat ne ihmiset, jotka ovat hyvin herkkiä esimerkiksi joillekin kemikaaleille.

– Herkistymisen takia henkilö on voinut muuttaa asunnosta toiseen ja kokee samoja oireita uudessakin paikassa.

ASUNNONTARKASTUS VAIN ASUKKAAN PYYNNÖSTÄ

Niemisen mukaan kaikille ei ole aivan selvää, miten vastuut näissä asioissa jakaantuvat.

Mikäli omassa asunnossa kokee jotakin terveydellistä ongelmaa, ensimmäisenä on syytä kääntyä kiinteistön omistajan tai isännöitsijän puoleen.

– Heillä on velvollisuus toimia terveyshaitan poistamiseksi. Jos asialle ei kuitenkaan tehdä mitään, siinä vaiheessa käännytään meidän puoleemme.

Jos terveyshaittaa epäillään, terveydensuojeluviranomaisen harkinnan mukaan voidaan tehdä asunnontarkastus. Ensimmäinen tarkastus on maksuton, ja tehdään vain asukkaan kirjallisesta pyynnöstä.

– Silloin arvioidaan lähinnä aistinvaraisesti ja alustavilla mittauksilla mahdollisten jatkotutkimusten ja toimenpidekehutuksien tarvetta. Jos jatkotutkimuksia tarvitaan, niin kiinteistön omistajan tulee ne tehdä.

Viranomaisen voi velvoittaa asunnon omistajan tai haltijan korjaamaan epäkohdan, joka aiheuttaa terveyshaittaa.

Susanne Nieminen.

ASIAT EIVÄT RATKEA PARISSA PÄIVÄSSÄ

Asunnontarkastuksen jälkeen voi kestää kuukausiakin, ennen kuin asukas saa tiedon siitä, miten tilanne ratkeaa.

Hyvinkään kaupungin ympäristöterveydenhuollon esihenkilönä toimiva 1. kaupungineläinlääkäri **Taru Järvimaa** sanoo, että joissakin tilanteissa asukkailla voikin olla sellainen tunne, että ”viranomainen ei tee mitään”.

Se ei kuitenkaan pidä paikkaansa.

– Ajan kuluminen johtuu siitä, että viranomaisina meidän pitää antaa kiinteistön omistajalle tietty aika selvityspyyntöihin vastaamiseen. Sen jälkeen teemme kokonaisvaltaisen arvion tilanteesta. Joudumme ehkä tekemään mittauksiakin. Vasta kaiken tämän jälkeen teemme päätöksen.

Järvimaan mukaan useimmat kiinteistöjen omistajat suhtautuvat viranomaisen toimenpiteisiin asiallisesti.

– Joitakin sellaisia yksittäistapauksia on ollut, joissa kiinteistön omistaja katoaa maan alle ja vastustaa kaikkea. Näissä tapauksissa toimijalla on usein jo pidempään ollut erilaisia ongelmia.

Kaupunkilaisia Taru Järvimaa haluaa muistuttaa yhdestä asiasta. Viranomaisytyö perustuu aina lakipykäliin, joita ei voi sivuuttaa.

– Meidän on aina pyrittävä tasapuolisuuteen. Emme voi valita puoltamme, vaan katsomme asiaa objektiivisesti ulkopuolelta.

Uusia asumisen mahdollisuuksia

Havainnekuva, Eeva-Maija Hyvärinen

Havainnekuva, ARCO Architecture Company / Aihio Arkkitehdit Oy

Metsäkaltevan kaupunginosa laajenee uusilla pientalokortteleilla

TEKSTI: KAAVASUUNNITTELIJA EEVA-MAIJA HYVÄRINEN

Metsäkaltevan kaupunginosaan Kravunlaakson alueelle laaditaan asemakaavaa, jonne muodostuu 64 pientalotonttia. Alueesta rakentuu väljäkko pientaloalue, jolla suurin osa tonteista on noin 800–1000 m² kokoisia. Pienten omakotitalotonttien kysyntään vastataan muodostamalla kymmenen tavallista pienempää, 500–600 m² kokoista pientalotonttia. Valtaosalle alueen tonteista voi rakentaa yhden asunnon, mutta suurimmille tonteille on mahdollista rakentaa kaksi asuntoa – määräyksistä riippuen joko kaksi erillistä tai kytkettyä omakotitaloa, paritalon tai omakotitalon ja pienemmän sivuasunnon.

Korttelit sijoittuvat nykyisen Kitteläntien varrelle ja sen pohjoispuolelle. Vantaanjoen vartta reunustava metsä jää lähivirkistysalueeksi. Asuinkortteleita ympäröivälle viheralueelle rakennetaan ulkoilureitti, jon-

ka yhteyteen toteutetaan myös latupohja. Alueen nimistössä jatkuu Kravunlaakson ensimmäisen alueen tapaan perhosteema. Kadut on nimetty muiden muassa kiitäjän, hiipijän ja villaselän mukaan. Kitteläntien kaava-alueella kulkevan osuuden nimi muuttuu Kravunlaaksonkaduksi.

Asemakaavan valmistelu on edennyt ehdotusvaiheeseen ja kaupunginhallituksen käsittelyyn lokakuun alussa. Ehdotusaineisto on julkisesti nähtävillä 30 päivää 12.10.-10.11.2022. Kaava on tarkoitus saattaa valmiiksi vielä kuluvan vuoden aikana, ja sen myötä alueen katujen ja kunnallistekniikan rakentaminen voi alkaa jo tulevana talvena. Uudet tontit tulevat haettaviksi alustavien suunnitelmien mukaan vuonna 2023.

”

Alueelle tavoitellaan korkeatasoista, kaupunkimaista rakentamista, joka jatkaa luontevasti Hangonsillan ensimmäisen asuinalueen kaupunkikuvaa ja laajentaa Hyvinkään keskustaa länteen.

Hangonsillan alueen kehitystyö käynnissä

TEKSTI: KAAVA-ARKKITEHTI MIRKA KARTTUNEN

Hangonsillan 1b asuinalueen suunnitteluun ja toteutukseen haettiin kumppaneita loppuvuodesta 2021 järjestetyn kilpailun kautta. Kumppaneiksi valittiin YIT Suomi Oy, A-Kruunu ja Asuntosäätiö suunnittelijanaan ARCO Architecture Company / Aihio Arkkitehdit Oy, Mangrove Oy ja Hyvinkään Vuokra-asunnot suunnittelijanaan Arkkitehtitoimisto AJAK sekä Yrjö ja Hanna Kodit suunnittelijanaan Arkkitehtuuri Oy Lehtinen Miettunen.

Suunnittelua on tehty kevään ja kesän aikana, jolloin on tutkittu muiden muassa kortteleiden ja yleisten alueiden rajauksia, perusratkaisuja rakennusten sijoittumiseen ja massoitteeluun sekä pysäköinnin järjestämiseen.

Tavoitteena on, että alueelle rakentuisi myös Hyvinkään ensimmäiset puurakenteiset kerrostalot sekä yhteisöllinen senioriasumisen kohde.

Suunnittelualueella on pyritty kasvattamaan viheralueiden määrää ja korostamaan niiden laatua. Alueelle sijoitettava Veturitalinpuistoa on laajennettu, ja asuinalueen läpi kulkevaa Ameriikanraittia on levennetty verrattuna ensimmäisen vaiheen asuinalueeseen. Asuinkortteleiden lisäksi myös pysäköintialueille on määritelty viherkerrotoimen tavoitetaso, jolla pyritään varmistamaan riittävä kasvillisuus ja vehreys pihojen lisäksi myös paikoitusalueilla. Hangonsillan ensimmäisen vaiheen asuinalueella ollut haaste pysäköintipaikkojen riittävydestä on tiedostettu, ja pysäköintinormia on tiukennettu nyt suunnitteilla olevan alueen osalta.

Syksyn 2022 aikana alueen suunnitteluratkaisuja tarkennetaan. Samalla päivitetään Hangonsillan alueelle vuonna 2017 laadittua Laatukäsikirjaa, jossa määritellään tarkemmin muiden muassa kortteleihin syntyvää kaupunkikuvaa, värimaailmaa sekä julkisivumateriaaleja. Tavoitteena on,

että asemakaavaehdotus asetetaan nähtävillä marraskuussa, ja että kaava etenisi hyväksymiskäsittelyyn loppuvuodesta 2022.

Syksyllä järjestetään vielä yksi yleisölle avoin vapaamuotoinen kaavailta Hyvinkään kaupungintalon aulassa (Kankurinkatu 4-6) tiistaina 8.11.2022 klo 17-19. Lisätietoja kaavailloista voit lukea verkkosivuiltamme:

Katuverkon talvikunnossapito etenee kunnossapitoluokituksen mukaisesti. Tavanomaisen auruskaluston lisäksi Hyvinkäällä on käytössä tiekarhuja, joilla tiukatkin polanteet saadaan irti ja pystytään levittämään katuja nostamalla lumivallit vähän ylemmäksi.

Tulevan talven lumille Maksullinen vastaanottoaika

Kulomäessä oleva kaupungin lumenvastaanottoaika muuttuu maksulliseksi. Uusi tiehöylä tehostaa talvikunnossapitoa.

TEKSTI: PEKKA VIRTANEN

Oman kiinteistön lumia ei saa työntää kaupungin tai naapurin maille.

Hyvinkäällä kaupungin lumenvastaanottoaika muuttuu maksulliseksi, kuten lumen vastaanotto on jo monessa muussakin kaupungissa. Kulomäessä sijaitsevalle kaupungin lumenvastaanottoaikan pitäminen käyttökunnossa vaatii jatkuvaa kunnossapitoa, ja siksi sen käyttö muuttuu maksulliseksi.

– Katualueilta kuljetetaan lunta pois siinä vaiheessa, kun lumivallit muodostavat turvallisuusriskin esimerkiksi peittämällä risteyksissä näkyvyyttä. Lisäksi ydinkeskustan kadunvarsipysäköintipaikat ovat äkkiä täynnä lunta, jos sitä ei viedä pois. Tonttikaduilla lunta ei juuri koskaan ajeta pois kuorma-autoilla, siihen eivät vain käytettävissä olevat rahat yksinkertaisesti riitä. Lunta ajetaan ydinkeskustasta pois osittain myös ilmanlaadun vuoksi – lumien pois viemisen ansiosta päästään nopeammin hiekanpoistoon ja lyhennetään näin katupölyvaihetta, taustoittaa kaupungin tekninen johtaja **Miika Kantola**.

EI LUMIA NAAPURIN RIESAKSI

Talvihoito on työlästä sekä tontinomistajille että kaupungille, ja talvihoitoon liittyvistä vastuurajoista on joskus epäselvyyttä.

Kiinteistön omistaja vastaa tontille johtavan tonttiliittymän kunnossapidosta ja auruskaluston poistamisesta. Sataneen lumen tulee mahtua jokaisen kiinteistön omalle tontille. Jos yksityisillä kiinteistöillä on pois ajettava lunta, kiinteistön tulee ottaa yhteyttä yrityksiin, jotka tekevät lumenajoa. Lunta ei saa kasata naapurin tai kaupungin tontille, kadulle tai viheralueelle.

Kunnossa- ja puhtaanapidon taso ei ole kaikkialla samanlainen, ja erityisesti talvihoitotöissä tasoerot ovat tuntuvia. Korkeinta hoitoluokkaa ovat vilkkaasti liikennöidyt pääkadut, seuraavaa hoitoluokkaa ovat ns. kokoojakadut, ja alinta hoitoluokkaa ovat tonttikadut, jotka yleensä hoidetaan viimeisenä.

Jokavuotinen ongelma on se, että jotkut kokevat oikeudekseen työntää lumensa kaupungin alueille, jolloin kaupunki joutuu huolehtimaan lumien pois viemisestä, tai aura siirtää ne naapurintontin kohdalle. Lumien lisäksi myös oksia tai haravointijätettä ei saa kasata naapurin maalle. Sama koskee myös hulevesiä, joita ei saa ohjata naapurin puolelle.

– Ja myös kaupunki on samanlainen naapuri, muistuttaa Kantola.

AUTOMAATTIPUOMIN KAUTTA

Kulomäen entisellä sora-asemalla otettiin ennen vastaan myös maa-ainesta, mutta nykyisin paikka on toiminut vain puomilla suljettuna miehittämättömänä lumenvastaanottoaikkana. Näin tapahtuu myös ensi talvena sillä erotuksella, että lumikuormat kulkevat maksullisen automaattipuomin kautta.

– Lumenkaatopaikalla pitää olla pyöräkoneenkuljettaja huolehtimassa ajoväylien liukkaudentorjunnasta ja tuotujen lumien siirtämisestä niin, että kippaaminen on turvallista. Jatkossa lumen tuonti on mahdollista vain tiettyinä aikoina, sillä olisi liian suuri kustannus pitää siellä henkilökuntaa ympärivuorokautisesti.

Ensi talven aukioloaikoja ei ollut vielä päätetty tämän lehden tekoajaksi, mutta tieto löytyy aikanaan kaupungin verkkosivuilta. Todennäköisesti lumenvastaanottoaika on auki pahimpaan lumienkuljetusaikaan joinakin viikonpäivinä myös normaalien työaikojen ulkopuolella.

Kaupungin lumenvastaanottoaika on tarkoitettu vain yrityksille. Yritysten tulee tehdä kaupungin kanssa lumenajosopimus ennen ajon aloittamista. Lumenvastaanottoaikalta kuljetaan automaattipuomin

kautta, joka toimii puhelimella sen jälkeen, kun lumen tuoja on rekisteröitynyt järjestelmään kaupungintalon asiakaspalvelupisteessä.

– Ennakkorekisteröityminen on oleellinen muutos vanhaan käytäntöön. Rekisteröidyttyessä on ilmoitettava laskutustiedot ja ne puhelinnumerot, joista yrityksen kuljettajat soittavat, kun automaattipuomi halutaan auki. Automaattinen järjestelmä ohjaa porttia ja yhdistää soittajan numeron yritykseen, jota sitten laskutetaan. Teknisen lautakunnan päättämä kuormakohtainen lumenvastaanottomaksu on tänä talvena 20 euroa plus 24 %:n arvonlisävero, kertoo Miika Kantola.

Kaupungin katuverkon talvikunnossapitoon on tulossa lisää tehoa uuden tiehöylän muodossa. Kahteen Hyvinkään vanhempaan tiehöylään verrattuna uusi kotimainen Veekmas FG 2428 6WD on mallimerkintänsä mukaisesti kuusipyöräinen.

Anna palautetta oikealla tavalla

Uusi ilmiö on se, että aamuyöstä asti työtä tehneille kuljettajille näytetään vihaisina erilaisia käsimerkkejä, vaikka he avaavat väylä käyttöön.

– Välillä palaute siellä liikenteen seassa on aika kohtuuton. Jotenkin kai koetaan, että kuljettajat ovat siellä ihmisiä kiusaamassa, ihmettelee Miika Kantola.

Oikean tavan erilaisen palautteen antamiseen tarjoavat kaupungin palautesivut, jotka löytyvät verkkosivuston www.hyvinkaa.fi yläpalkin painikkeen ”Anna palautetta” alta. Katujen kunnossapidon lisäksi sähköistä palautetta voi antaa todella kattavasti erilaisista kaupungin palveluista. Palautteeseen on mahdollista laittaa palautekohteen sijainti, mikä helpottaa palautteeseen reagoimista.

Rehtori Lauri Mattila opastaa Valtteri Ikosta ja Niko Laaksoa (etupulpetissa) sekä Lauri Eklundia ja Veeti Ikosta.

Valtteri, Niko, Lauri ja Veeti pääsevät kiipeilemään välitunneilla upeissa maisemissa.

Kytäjä on Hyvinkään elinvoimainen helmi

Upea koulu luonnon keskellä on monelle paikkakunnalle muuttavalle tärkein vetovoimatekijä.

TEKSTI: ELISE SAARIKKO

Kun Veeti, Valtteri, Lauri, Nico ja muut Kytäjän koulun oppilaat kirmaavat välitunnilla heittelemään frisbeetä, koulun pihalla on tilaa ja luontoa. Taustalla kimaltelee Kytäjäjärvi. Koulun vieressä sijaitsee Rytkön leirikeskus, jonne mennään biologian tunnilla ottamaan vesinäytteitä. Oman koulun pihasta löytyy runsas valikoima kasveja opetusmateriaaliksi. Historian havinankin voi vanhojen seinien sisällä aistia, sillä vanhoja esineitä ja asiakirjoja on vielä tallessa.

- Minulle tulee usein soittoja, jossa Kytäjälle muuttamista harkitsevat perheet kyselevät, millainen koulu täällä on, kertoo rehtori **Lauri Mattila**.

Kun kyselijöille selviää, että kohta sata-vuotiaassa talossa toimivassa koulussa on alakoulun luokkien lisäksi iltapäiväkerhoakin, muuttopäätös saa usein vahvistusta. Rehtorin mielestä koulu lisää huomattavasti luonnonkauniin Kytäjän elinvoimaisuutta. Koulu on iästään huolimatta hyvässä kunnossa, ulkoseinien kunnostus ja lämmityksen korjaus tehtiin vastikään, ja vuodenvaihteeseen mennessä kunnallistekniikka ulotetaan koululle asti.

- Pyörätie ulottuu Kytäjäjärven eteläpuolen uudelta asuinalueelta golf-keskukseen asti. Välissä on pieni pyörätietön pala, mutta senkin tekeminen on lähiaikoina luvassa.

Noin puolet Kytäjän koulun oppilaita tulee lähialueelta, puolet koulukuljetuksissa kauempaa. Tällä hetkellä oppilaita on 65, mutta koulun kapasiteetti kestää jopa 80 oppilasta. Rehtorin mielestä kylää voi hyvällä syyllä pitää Hyvinkään helmenä runsaitten harrastusmahdollisuuksien takia. Matka Kytäjältä moottoritiele ja sieltä edelleen pääkaupunkiseudulle tai Hämeenlinnaan on yllättävän lyhyt.

- Hän muistuttaa, ettei koulun pyörittäminen maaseutukylässä tule sen kalliimmaksi kuin kaupungissaakaan.
- Kytäjä on elinvoimainen aktiivisten ihmisten asuinpaikka keskellä luontoa.

Tuija Koponen tekee keramiikkaa Tuias-pajassaan Palkkisillantiellä.

Jarkko Hietanen ja Laura Soupas ovat Wennborgin marjanviljelytilan yrittäjiä.

TOIVEENA LISÄÄ KEVYTLIIKENTEEN VÄYLIÄ

Samaa mieltä on kolme vuotta sitten muuttanut ja yrityksensä Tuias perustanut **Tuija Koponen**.

Hän sai tervetuliaisiksi kukkakimpun kyläläisiltä, ja sittemmin on tullut pelkkää myönteistä palautetta savipaja-artesaanirytyksen tiimoilta.

– Meillä on ollut neljänä kesänä keramiikkapajan yhteydessä kahvila, ja kahtena viime vuotena tarjolla on ollut salaattianoksia, jotka on tarjottu Tuiasin omista astioista.

Tuija Koponen aloitti keramiikkayrityksensä 2009; nyt hänellä on vientiä Suomen lisäksi Japaniin, Sveitsiin ja Puolaan. Yritys työllistää myös vakinaisia ja harjoittelijoita, viime kesänä kesäkahvila työllisti kaksi nuorta.

– Meille ovat tärkeitä korkea-asteisessa poltossa käytettävät tuotteet. Tuiasin astiat kestävät mikroa, astianpesukonetta ja uu-

nia, eikä niistä liukene haitallisia aineita.

Tuija Koponen toivoo lisää toimijoita kylän alueelle. Yritykselle olisi hyödyksi toimiva kevytväyläverkosto. Kesäiseen keramiikkakahvilaan tulevat monet asiakkaat pyöräillen.

Joulun aikaan Tuias-tunnelmaan pääsee taas mukaan marraskuun puolivälistä alkaen. Aukiolot näkee parhaiten verkkosivuilta.

LISÄÄ YRITTÄJIÄ JA TONTTITARJONTAA

Jarkko Hietanen ja **Laura Soupas** aloittivat marjanviljelytilan Hietasen sukutilalla Kytäjällä 2004. Entisille viljanviljelymaille nousi mansikka-, herne- ja vadelmaviljelmiä avomaalla sekä kasvitunneleissa ja -huoneissa.

Nyt Wennborg on jo brändi, joka tunnetaan ympäröivillä alueilla. Myyntipisteitä on ympäri Hämettä ja Uuttamaatta.

Wennborgin tila työllistää sekä suoma-

laisia että ukrainalaisia kausityöntekijöitä. Vuosittain tila työllistää noin sata lähikuntien suomalaista nuorta, myös alle 18-vuotiaita, joiden on muuten vaikea työllistyä. Ukrainalaisia on yli sata joka vuosi.

Ensi kesänä on tarkoitus vielä laajentaa, joten lisätyövoimaa tarvitaan. Tilalla ennen työskennelleet ukrainalaiset miehet ovat nyt sotatoimissa. Joitakin naisia on koulutettu työkoneiden käyttöön.

– Kytäjä on mielestämme hyvä paikka. Toivomme tietysti alueelle lisää yrittäjiä ja tonttitarjontaa, ettei kaikki uusasutus tulisi vain järven ympärille, Laura Soupas mieltii.

Koko ikänsä Kytäjällä asunut Hietanen näkee Kytäjän muuttuneen lapsuasajoitaksi; kartanon tuoma elinvoima on tuonut paljon hyvää hiljaiseen maalaiskylään.

TOIVEISSA LUONTORETKEILYÄ GOLFTURISTEILLE

– Kytäjä Golfilla menee mainiosti, kertoo yhtiön toimitusjohtaja **Jukka Koivu**.

Uusia tontteja on jo kaavoitettu, mutta kysyntä määrittelee infran rakentamisen aikataulun.

Tonttien kysyntä on rauhoittunut

– Lähellä kirkkoa on jo kaavoitettuna 36 tonttia, mutta niiden infran rakentaminen ei vielä ole käynnistynyt, kertoo toimitusjohtaja **Juha Repo** Maatalousyhtymä Laakkoselta.

– Riippuu kysynnästä, milloin katujen ja viemäriverkon rakentaminen alkaa. Nyt on hiukan hiljaisempaa verrattuna pandemian alkamisaikoihin, jolloin uusioasukkaita tuli varsinkin pääkaupunkiseudulta runsaasti.

Puolentoista ensimmäisen pandemiavuoden aikana vietiin kaikki tontit ja vuokralatkin käsistä. Nyt ihmiset ovat Revon mukaan varovaisempia, koska jatkuvasti puhutaan korkojen noususta.

Kytäjärven rannoilla tontit ovat maatalousyhtymän, mutta kauempana kylän keskustasta voi löytää satunnaisia, ei-kaavoitettuja tontteja myynnistä.

Juha Repo pitää Kytäjää hyvänä asuinpaikkana lapsiperheelle turvallisen kyläkoulun takia. Kytäjälle kaivataan hänen mielestään päiväkotia tai ainakin perhepäivähoitoa. Kyläkauppakin lisäisi elinvoimaisuutta, mutta sen käyttämiseen pitäisi kyläläisten sitoutua.

Puukoulut henkivät historiaa

– hyvällä huolenpidolla ne pysyvät käytössä tulevaisuudessakin

Hyvinkäällä on edelleen käytössä kuusi puukoulua. Koulut edustavat omaa aikakauttaan hyvine ja huonoine ominaisuuksineen.

TEKSTI: MINNA JUDÉN

UUTTA MAALIA PINTAAN

Puukoulut ovat pääsääntöisesti hyvässä kunnossa. Peruskorjaus on tehty Hämeenkadulla sijaitseville puukouluille kymmenkunta vuotta sitten. Asemankoulua, Hyvinkäänkylän koulua sekä Ridasjärven ja Kytäjän koulua ei ole peruskorjattu. Erilaisia ylläpitotoimia on toteutettu paljonkin vuosien varrella.

Vastikään sekä Aseman koulu että Hämeenkadun koulu saivat julkisivuihinsa uuden maalin. Kouluilla maalattiin myös vesikatot.

Ridasjärven ja Kytäjän puukoulujen julkisivut ja vesikatot on remontoitu vuosina 2015 ja 2017. Koulujen sisätiloissa korjauksia on tehty tarpeen mukaan.

HIRSI EI PIDÄ KONEELLISESTA ILMANVAIHDESTA

Puukoulujen hyvinä puolina on pidetty hengittävyyttä. Hirsirunko elää kuten sen aikaisten rakenteiden on tarkoitus elää. Hankaluutena on ilmanvaihto. 2000-luvulla katsottiin, että vanha painovoimainen ilmanvaihto ei olisi riittävä.

Vanhoissa rakennuksissa eristeet ovat perinteisesti olleet eloperäisiä: sammalta, jäkälää tai kutteripurua. Tämä aiheutti haasteita koneellisen ilmanvaihdon kanssa.

– Kun ilmanvaihto muutettiin koneelliseksi, oli vaarana, että alipaine on liian kova ja korvausilma tulee vääristä paikoista, selittää kiinteistöisännöitsijä **Terhi Riihimäki**.

Nyt sääddöksiä on muutettu, ja painovoimainen ilmanvaihto on jälleen vaihtoehto. Projektipäällikkö **Sami Husun** mukaan paluu vanhaan ei kuitenkaan ole suunnitelmassa, mikäli koneellinen ilmanvaihto on jo asennettu.

KYLMÄT PINNAT KUULUVAT VANHOJEN RAKENNUKSIEN OMINAISUUKSIIN

Entisaikojen rakennukset eivät myöskään ole yhtä tiiviitä kuin nykyiset. Puukouluissa lattiapinnat sekä nurkat tuppaavat talvisin olemaan kylmiä. Tämä määrittää rakennusten käyttöä.

– Koulukäytössä tilat toimivat hyvin, mutta eivät esimerkiksi päiväkodissa, missä lapset ryömivät lattioilla, Husu selventää.

Energiatalouden kannalta puukoulut eivät ole energiatehokkaita. Lämmöneristävyyttä ei ole samaa luokkaa kuin nykyisissä rakennuksissa. Lämmitysjärjestelmänä puukouluissa käytetään kaukolämpöä, öljyä sekä ilmavesilämpöpumppua.

TASAPAINOTTELUA HISTORIAN JA EUROJEN VÄLILLÄ

Husu näkee tärkeänä pitkän tähtäimen suunnittelun ja ennakoinnin. Puukoulujen, kuten muidenkin rakennusten elinkaarta pyritään ennakoimaan, jotta korjaukset eivät tulisi yllätyksinä.

– Ei puukoulu ole nykyisiä rakennuksia juurikaan työläämpi ylläpitää. Julkisivun maalaus tulee eteen kerran 20 vuodessa. On oikeastaan sattumaa, että meille on kertynyt useita korjauksia peräkkäisille vuosille, Husu sanoo.

Keskustassa puukoulut toimivat isojen koulujen yhteydessä tarjoten lisätilaa. Kytäjän ja Ridasjärven koulut ovat pienempiä yksiköitä. Mikä pikkukoulujen tilanne tulevaisuudessa on, sen näyttää aikaa.

– Tämä on aina tasapainottelua histo-

rian, arkkitehtuurin ja nykykäytön välillä. Käytön on oltava tarkoituksenmukaista, mutta myös euroja pitää seurata, Riihimäki myöntää.

Husu ja Riihimäki toivovat, että puukoulut säilyisivät Hyvinkäällä tulevaisuudessakin. Isoja perusparannuksia tai kunnostuksia kouluihin ei ole suunnitteilla. Rapistumaan niitä ei varmasti jätetä.

”

Tasapainottemme historian, arkkitehtuurin ja nykykäytön välillä.

Varhaiskasvatuksen ajankohtaisista tunnelmista kertovat Virve Kallio (vasemmalla), Nina Hemmilä ja Sari Lapiolahti.

Varhaiskasvattajan tehtävä on vastuullinen ja innostava

Lapsen tulisi kokea olonsa turvalliseksi ja tuntea olevansa osa ryhmää varhaiskasvatuksessa.

TEKSTI: ELISE SAARIKKO

On helpompi kasvattaa ehjiä lapsia kuin korjata rikki menneitä aikuisia, siteeraa varhaiskasvatuksen erityisopettaja **Sari Lapiolahti** Frederik Douglassin mietelmää.

Hän työskentelee Hyvinkään Hangonsillan päiväkodissa samoin kuin varhaiskasvatuksen opettaja **Virve Kallio**.

Molemmat ovat innostuneita työstään, koska siinä korostuvat vastuun lisäksi työn merkityksellisyys ja hyvä tiimityö. Avoin ja sallivat ilmapiiri mahdollistaa toimivan yhteistyön niin työntekijöiden kuin vanhempienkin kanssa.

– Pystymme vaikuttamaan siihen, millaisen päivän lapselle suunnittelemme. Teemme yhteistyötä perheiden kanssa ja korostamme lapsen yksilöllisyyttä ja vahvuuksia. Jokainen saa olla juuri sellainen kuin on, Kallio sanoo.

Parasta molempien varhaiskasvattajien mielestä on työn vaihtelevuus: jokainen päivä on erilainen, vaikka päiviä ohjaa

sama struktuuri. Työssä korostuu parhaimmillaan monialainen yhteistyö, vaikka resurssipula hankaloittaa välillä lasten tarvitseman tuen toteutumista.

– Suorittuani äskettäin varhaiskasvatuksen erityisopettajan tutkinnon huomaan vielä tarkemmin miettiväni, miten tärkeää tukea tarvitsevan lapsen on päästä mahdollisimman nopeasti tuen piiriin, Lapiolahti miettii.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uuden päivityksen myötä korostetaan lapsen oikeutta tukeen.

Molemmat nuoret kasvatusalan ammattilaiset pitävät työn parhaina puolina lapsia ja heidän energisyyttään ja intoaan. Positiivinen asenne heijastuu lapsiin hyvin yhteen toimivasta työtiimistä. Kun aikuisten on hyvä olla, se luo ilmapiirin, jossa myös lasten on hyvä ja turvallista olla.

– Monesti julkisuudessa tuodaan esiin vain varhaiskasvatuksen ongelmia. Pitäisi kuitenkin muistaa, miten valtava merkitys päiväkodeissa tehtävällä työllä on lapsille ja heidän tulevaisuudelleen. Hyvät valmiudet

vuorovaikutus- ja tunnetaidoissa antavat eväitä pitkälle elämään.

Hangonsillan päiväkodin johtaja **Nina Hemmilä** sanoo, että sijaisia on Hyvinkään päiväkoteihin saatavilla kohtuullisen hyvin.

– Erityisen tärkeää on sijaisten perehdyttäminen. Meillä varhaiskasvatuksessa esimerkiksi näytetään sijaisille perehdytysvideo, jossa kerrotaan Hyvinkään varhaiskasvatuspalveluista. Sijaiseksi tulevan pitää kokea olevansa tervetullut työyhteisöön.

Virve Kallio sanoo, että on mielekästä tehdä työtä, joka on tärkeää ja merkityksellistä. Vastuu lasten hyvinvoinnista on iso. Päiväkodeissa työ on monipuolista kasvatustyötä, johon leikki oleellisesti kuuluu. Leikin merkitystä lapsen oppimiselle ei pidä vähätellä.

Sari Lapiolahti korostaa omissa työnsään sensitiivisyyttä ja empatiaa. Kaikki tunteet ovat sallittuja. Tunteita tulee ja menee ja niitä harjoitellaan tunnistamaan, nimeämään ja sanoittamaan sekä säätämään yhdessä lasten kanssa.

Tule sijaiseksi Hyvinkään kaupungille!

Hyvinkään kaupunki etsii sijaisia muiden muassa varhaiskasvatukseen, opetukseen sekä ateria- ja puhtauspalveluihin. Kauttamme sijaisuuksiin työllistyvät lähihoitajat, lastenhoitajat, varhaiskasvatuksen opettajat, laitoshuoltajat, ateriapalvelutyöntekijät, opettajat ja koulunkäynninohjaajat.

Tarjoamme

- Joustavat työajat. Voit sovittaa työpäiväsi / -jaksosi sinulle parhaiten sopivaan ajankohtaan
- Perehdyttämisen työtehtäviisi
- Vaihtelevia ja monipuolisia työtehtäviä
- Kilpailukykyisen palkan
- Luotettavan työnantajan

Sijaisuuksien kautta sinulla on myös mahdollisuus työllistyä vakinaisesti.

Ateria- ja puhtauspalvelut

Ateriapalvelut tuottavat päivän ateriat päiväkodeissa ja kouluissa. Puhtauspalvelut vastaa kaupungin eri yksiköiden toimiltojen siivouksesta. Kohteita ovat mm. koulut, päiväkodit, liikuntatilat ja toimistot. Ateria- ja puhtauspalveluiden sijaisilta edellytetään 18 vuoden ikää sekä soveltuvuutta alalle. Eduksi katsotaan aikaisempi alan työkokemus sekä alan koulutus ja ateriapalvelussa hygieniapassi.

Varhaiskasvatus (päiväkoti)

Hyvinkään varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat 0–6 -vuotiaille lapsille hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Varhaiskasvatuksen sijaisilta edellytetään 18 vuoden ikää sekä soveltuvuutta alalle. Eduksi katsotaan aikaisempi työkokemus lasten ja nuorten parissa sekä alan koulutus.

Perusopetus

Hyvinkään koulujen tehtävänä on antaa kaikille oppilaille hyvät perustiedot ja -taidot jatko-opiskelua ja elämää varten. Opettajan sekä koulunkäynninohjaajan sijaiseksi hakevilta edellytämme 18 vuoden ikää ja soveltuvuutta opetusalan tehtävissä työskentelyyn. Eduksi katsotaan aikaisempi alan työkokemus sekä soveltuva alan koulutus.

Tarjoamme

- Käytössäsi on nykyaikaiset työvälineet ja -koneet
- Saat työtehtäviisi hyvän perehdytyksen ja opastuksen
- Voit työskennellä sijaisena myös ilman koulutusta
- Meillä on mahdollisuus kouluttautua oppisopimuksella alalle

Lisätietoja

Varhaiskasvatus ja perusopetus
p. 040 194 97 27
Ateria- ja puhtauspalvelut
p. 040 480 55 06
Sähköposti: sijaiset@hyvinkaa.fi

Hae meille töihin:
www.hyvinkaa.fi/sijaiseksi
– tervetuloa mukaan!

Yhdessä on kiva soittaa

Lapsella on oikeus musiikkiin

Lapsen oikeuksien viikon lähestyessä myös Hyvinkään musiikkiopistolla on pohdittu lasten musiikkioikeuksia. Mitä ne ovat ja kuinka ne toteutuvat Hyvinkään musiikkiopistossa?

TEKSTI: REIMA RAIJAS / HYVINKÄÄN MUSIIKKIOPISTO

Hyvinkään musiikkiopisto tarjoaa monipuolista musiikinopetusta kaiken ikäisille hyvinkääläisille. Valtaosa musiikkiopiston 674 oppilaasta on lapsia. Opetuksessa korostuu työ pienten lasten kanssa, sillä laajan musiikkileikkikouluosaston lisäksi suurin osa instrumenttioppilaista on peruskouluikäisiä.

Kansainvälinen musiikkineuvosto IMC on Unescon aloitteesta perustettu musiikin etujärjestö.

Järjestö on julistanut maailmanlaajuiset musiikilliset oikeudet, joiden mukaan jokaisella on oikeus ilmaista itseään vapaasti musiikin keinoin, oppia musiikin ilmaisua ja taitoja sekä osallistua, kuunnella, luoda ja

saada tietoa musiikista.

Hyvinkään musiikkiopistossa opetus perustuu laajan oppimäärän opetussuunnitelmaan. Sen hengen mukaista on edetä opetuksessa oppilaan omat kiinnostuksen kohteet ja tarpeet huomioiden.

– Oppilaat saavat ilmaista vapaasti itseään soittamalla tai laulamalla mielmusiikkiaan. He oppivat monipuolisesti musiikin tietoja ja taitoja, säveltävät omaa musiikkiaan sekä osallistuvat konsertteihin esiintyjinä ja kuulijoina. Erityisen mukavaksi on koettu osallistuminen yhteismusiisointiin kuoroissa, orkestereissa, bändeissä ja kavereiden kanssa, kertoo Hyvinkään musiikkiopiston rehtori **Sanna Ratia**.

Uudet oppilaat ovat tervetulleita

opistoon ilman valintakokeita vapautuville oppilaspaikoille – lapsia ei luokitella kykyjen mukaan, vaan kaikki ovat yhdenvertaisia jakamaan yhteistä musiikin iloa. Opintoihin kuuluvassa arvioinnissa ei käytetä numeroita tai arvosanoja, eikä lasten suorituksia vertailla toisiinsa. Oppilaan, opettajien ja huoltajien yhteistyö auttaa lasta löytämään omat vahvuutensa musiikin parissa.

Musiikilliset oikeudet koskevat niin lapsia kuin aikuisia. Voimme olla onnellisia, että elämme Suomessa ja Hyvinkäällä, missä musiikkia saa harrastaa vapaasti monella tapaa – on hyvä muistaa, että oman mielimusiikin harrastaminen ei kaikille maailman lapsille ole mahdollista tai sallittua, musiikkiopiston rehtori muistuttaa.

Lapsen oikeuksien viikon tapahtumia Hyvinkäällä

Lapsen oikeuksien viikko 14.–20.11.2022 on toiminnallinen teemaviikko, jonka tavoitteena on edistää YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen tunnettuutta erityisesti lasten ja nuorten parissa. Viikon aikana järjestetään valtakunnallisesti monia tapahtumia.

HYVINKÄÄN MUSIIKKIOPISTOSSA Lapsen oikeuksien viikkoa juhlistaan toteuttamalla sarja lastenmusiikkikonserpteja musiikkileikkikoulun lapsille sekä iso koko perheen lastenmusiikkitapahtuma, joka on avoin kaikille. Koko perheen lastenmusiikkitapahtumaa vietetään **perjantaina 18.11. klo 17.30** Kipinän aulassa. Tapahtumassa on tarjolla tietoa musiikkiopiston musiikkileikkikoulun toiminnasta ja muskarilaisten valloittavia musiikkiesityksiä. Esiintymässä on suurin osa muskarin 220 oppilaasta. Yleisö voi nauttia esityksistä Kipinän kahvion herkkujen kera. Ovet avautuvat jo klo 17 ja tilaisuuteen on vapaa pääsy.

KULTTUURITALO VILLA ARTUSSA kaiken toiminnan keskiössä on YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen momentissa 31 mainittu lapsen oikeus taide- ja kulttuurielämään. Niin Lapsen oikeuksien viikolla kuin muulloinkin kuvataide- sekä käsityö- ja muotoilukoulun tunneilla lapsilla on mahdollisuus harrastaa taiteen ja käsitöiden tekemistä. Talo tarjoaa kulttuurielämyksiä myös koulu- ja päiväkotipäivien aikana, kun ryhmät vierailevat näyttelyissä ja osallistuvat työpajoihin. Villa Arttu on avoin myös kaikille muille vieraille. Lapsen oikeuksien viikolla Villa Artun näyttelyssä on **tiistaina 15.11.** avoin aamupäivä mm. pienten lasten kanssa kotona oleville ja **torstaina 17.11.** satutunti Maximus minimus -näyttelyssä.

SUOMEN RAUTATIEMUSEOSSA Lapsen oikeuksien viikolla **tiistaista sunnuntaihin** kaikille alle 18-vuotiaille on ilmainen sisäänpääsy museoon. Museon työpajatilassa voi erilaisten tehtävien kautta opetella ja tarkistaa, mitä turvallisuusasioita pitikään muistaa, kun liikutaan rautateiden läheisyydessä.

Katso lisää:
www.hyvinkaa.fi/lapsenoikeuksienviikko

Tärkeitä ruohonjuuritason asioita

Villa Artussa pohditaan mittakaavoja, elävöitetään kaupunkitilaa ja seuraillaan vanhoja paimenpolkuja. Pienet asiat voivatkin olla niitä suurimpia.

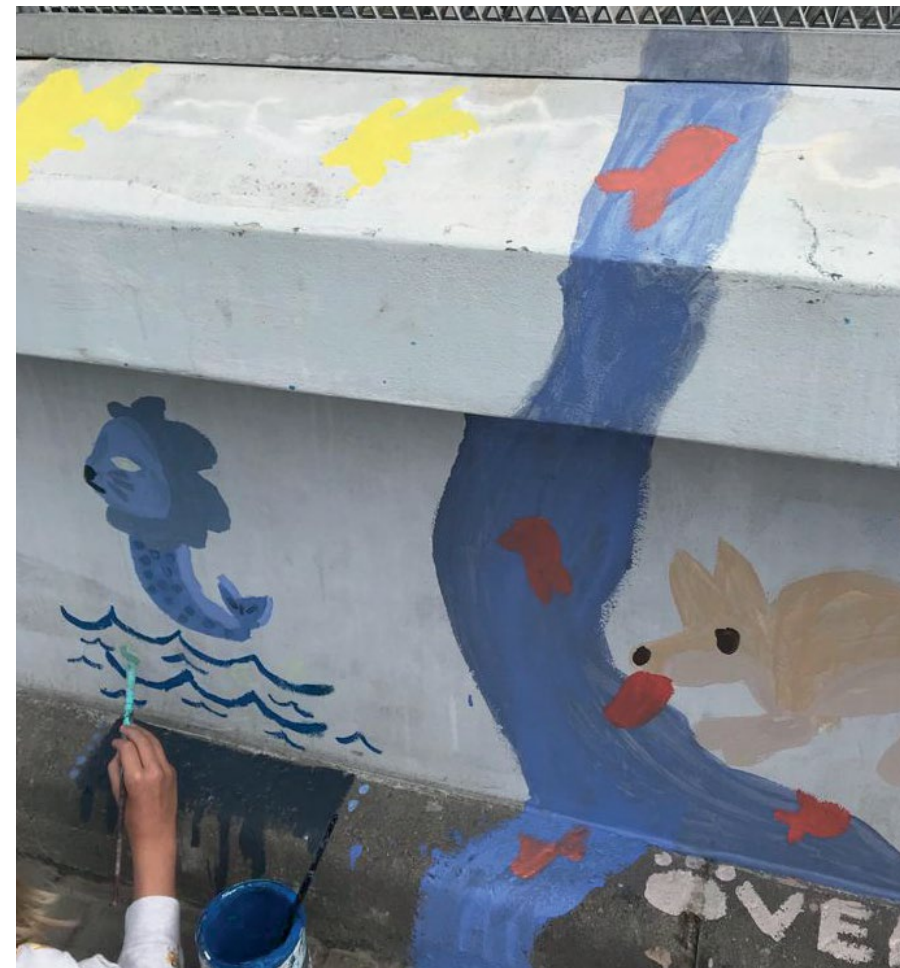
Villa Artun syksyn teemana ovat erilaiset mittakaavat. Kulttuuritalon toimijoiden, Lasten ja nuorten taidekeskuksen, Lasten ja nuorten kuvataidekoulun ja Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen yhteisessä *Maximus minimus* -näyttelyssä on esillä lasten ja nuorten tekemää taidetta. Nähtävää ja koettavaa on ruohonjuuritasolla elävistä olennoista ja minimaailmoista aina planetaarisiin maisemiin asti.

SUURTA JA PIENTÄ

Maximus minimus -näyttelyssä esillä olevissa taidekeskuksen kansainvälisen lasten ja nuorten taiteen arkiston teoksissa tarkastellaan maailman ilmiöitä suurennuslasilla ja kaukoputkella. Oppilastoista löytyy sekä jättiläisiä että perhosen siiven suomuja, vesipisaran tarjoiluun sopivia saviastioita ja kukkia, joiden terälehtien alle voisi kääpetyä Peukalo-Liisan tavoin nukkumaan. Perhospuutarhassa voi kohdata pääkallokiittäjiä ja seinällä vartioivat 350-kertaisiksi suurennetut paperitoukat.

Näyttelyssä voi punoa valtavaa hämähäkinseittiä tai astua Camera obscuran sisään tarkastelemaan ulkopuolelta heijastuvaa näkymää. Toiminnallisissa pisteissä näyttelyn kävijät pääsevät itse kokeilemaan ja tekemään pieniä ja suuria asioita. Varhaiskasvatuksen ja koulujen ryhmille on toiminnallisia näyttelykierroksia.

Olivia Rabishaw, 14 v., Kiss, Kanada, Lasten ja nuorten taidekeskuksen kansainvälinen lasten ja nuorten taiteen arkisto

Kuvataidekoulun oppilaiden maalauksia Meriluoto-sillalla. Kuva: Pilvi Ojala

TAIDETTA ELÄVÖITTÄMÄÄN KAUPUNKILAISTEN ARKISIA KULKUREITTEJÄ

Kuvataidekoulun oppilaat ovat tehneet vesiaiheisia teoksia rautatieaseman kevyen liikenteen Meriluoto-sillalle. Sinne on ilmestynyt suihkulähteitä, syvänmeren otuksia ja veden liikettä ja pintaa kuvaavia maalauksia. Tämä kaupunkitaideteos jatkaa kasvuaan edelleen. Sillalla saattaa kohdata ja päästä seuraamaan tekijöitä työssään!

Villa Artun toimijat saivat Alfred Kordelinin säätiön Hyvinkään rahaston palkinnon luovan ja taiteellisen toiminnan edistämiseen Hyvinkäällä. Kuvataidekoulun silta- ja projektin on esimerkki toiminnasta, joka laajenee myös Villa Artun ulkopuolelle kaupunkitilaan.

PAIMENPOLKUJA

Villa Artun kevään aloittaa *August ja Alma, paimenlapset* -näyttely, joka johdattaa matkalle metsiin ja saloille, lampaita paimen-

tamaan. Metsä uskomuksineen ja tarinoineen näyttäytyy 1800-luvun paimenlasten silmin. Näyttelyssä voi saada kokemuksen siitä, millainen oli lapsen rooli omavaraisalouden ajan maatalossa, kun ihmiset elivät tiiviisti luonnon rytmissä. Näyttelyn on kuvittanut kuvataiteilija **Pive Toivonen** ja tuottanut Sagalundin lastenkulttuurikeskus. Näyttelyssä on työpajoja varhaiskasvatuksen ja koulujen ryhmille. Tapahtumapäivänä 11.2. kävijät voivat osallistua taidetyöpajoihin ja seurata esityksiä.

VILLAN JOULU

Villatehtaan kulttuuritoimijoiden yhteisesti järjestämä perinteinen tapahtuma 10.12. aloittaa joulun aikaan virittämisen. Tunnelmallisessa Villan joulussa on esityksiä, musiikkia, työpajoja ja kahvila. Tapahtuma tarjoaa mahdollisuuden kiireettömään yhdessäoloon ja yhteiseen tekemiseen kaikenikäisille kävijöille.

Villa Artun tapahtumia

Maximus minimus -näyttely 26.9.–16.12. Lasten ja nuorten taidekeskuksen, Hyvinkään lasten ja nuorten kuvataidekoulun sekä Taito käsityö- ja muotoilukoulu Etelä-Suomen yhteisessä näyttelyssä tarkastellaan pienuutta ja suuruutta. Gallerian *Maximus minimus* -näyttely jatkuu Villa Artun Käytävägalleriassa. Teokset Lasten ja nuorten taidekeskuksen kansainvälisestä arkistosta.

Avoimet aamupäivät lapsiperheille tiistaisin 15.11, 23.11. ja 1.12. klo 8.45–12 *Maximus minimus* -näyttelyyn voi tulla tutustumaan ja tehdä näyttelyssä olevia toiminnallisia tehtäviä oman aikataulun mukaan.

Villan joulu lauantaina 10.12. klo 10–14 Tunnelmallinen joulutapahtuma tarjoaa kiireetöntä yhdessäoloa ja työpajoja kaikenikäisille kävijöille.

August ja Alma, paimenlapset -näyttely 24.1.–24.3.

Sagalundin lastenkulttuurikeskuksen tuottamassa kaksikielisessä toiminnallisessa näyttelyssä lampaan paimennusmatkalla selviää, millaisena metsä uskomuksineen ja tarinoineen näyttäytyi 1800-luvun paimenlasten silmin ja millainen oli lapsen rooli omavaraisalouden ajan maatalossa. Tapahtumapäivänä 11.2. kävijät voivat osallistua taidetyöpajoihin ja seurata esityksiä.

Paimentolaiselämää 24.1.–3.6

Käytävägallerian näyttelyssä tarkastellaan paimentolaiselämää eri puolilla maailmaa eri aikoina. Kansainvälisen lasten ja nuorten taiteen arkiston teoksista koottu kokonaisuudessa nähdään paimenten arkea, tarkastellaan ihmisten ja eläinten välisiä suhteita sekä ihmisen suhdetta elinympäristöönsä. Näyttely liittyy *August ja Alma, paimenlapset* -näyttelyn teemoihin.

Hyvinkään Lasten ja nuorten kuvataidekoulun lopputyö- ja työpajanäyttely 4.4.–22.4.

Näyttely esittelee vanhimpien ja valmistuvien oppilaiden taidetta.

Taitokeskus Hyvinkäällä pääset itse kutomaan kangaspuilla ohjaajan opastuksella. Kangaspuilla kutomisen tuloksena syntyy itse tehty tekstiili – meillä pääset toteuttamaan ideasi valmiiksi tuotteeksi. Meille voit tulla olitpa sitten ensikertalainen tai kokeneempi kutoja. Aloitteijat oppivat kankaankudonnan perusasiat ja kokeilevat pääsevät syventämään taitojaan. Kutomossamme voit kutoa niin perinteisiä räsymattoja kuin pellavapyyhkeitäkin. Erikoisuutena löydät meiltä paineilmakangaspuut.

Taitokursseilla pääset valmistamaan ajankohtaisia ja ajanhenkisiä tuotteita itselle tai lahjaksi. Tarjoamme uuden oppimista matalalla kynnyksellä, houkuttelevilla uutuustuotteilla ja -tekniikoilla. Taitokursseilla on luvassa mielenkiintoista tekemistä hyvässä ja innostavassa seurassa. Kurssiemme aiheina ovat mm. saviset sisustusruukut, tuftaus, ompelu ja laukut parkkinahasta.

Taito Shopista voit ostaa monipuolisesti erilaisia käsityön materiaaleja mm: matonkuteita, ontelokuteita, poppanaa, sisustustekstiileihin ja asusteisiin sopivia kudonta- ja neulelankoja, työvälineitä sekä tee-se-itse-tarvikepaketteja. Meiltä löydät esim. Taito Itä-Suomen Olli- ja Elli-langat, Taito Pirkanmaan Pirkka-langat, Pirtin kehräämön Villanka-langat, Lankavan Villava-langat, Oxford Punch needlet sekä muita tuftaustarvikkeita.

Olemme mukana monissa ajankohtaisissa tapahtumissa. Taitokeskukset järjestävät vuoden mittaan erilaisia omia tapahtumia ja osallistuvat muualla järjestettäviin tapahtumiin. Kaikille avoimissa tapahtumissa pääset tekemään esim. neulegraffiteja, neulomaan junasukkia ja viettämään elokuvailtaa neuleen parissa. Käsityöläuantaisin pääset kurkistamaan kutomoon, tutustumaan ajankohtaisiin kursseihin ja vuoden käsityötekniikkaan.

Tilaukskurssimme on mukava tapa viettää työpaikan tyhyypäivää. Tilaukskurssit on räätälöity työpaikan ryhmille, kaveriporukoille tai käsityökerhoille, ammattitaidon täydentämiseen, polttariseurueille ja kaikille, jotka haluavat irrottautua arjesta. Kurssit voidaan järjestää taitokeskuksessa, tilaajan omissa tai erikseen hankittavissa tiloissa.

Tule tutustumaan ja ihastumaan taitokeskukseemme!

Onnellisen käsityön ja hyvän mielen kohtaamispaikka

TEKSTI: EEVA PIRTIAHO VALOKUVAT: HILJA MUSTONEN / TAITOLIITTO

Taitokeskus ja Taito Shop Hyvinkää

Taitokeskus Hyvinkää ja Taito Shop toimivat osoitteessa Rautatienkatu 11, 05800 Hyvinkää

Käsityö- ja muotoilukoulu toimii Villa Artussa, Kankurinkatu 4-6, ovi B11

Taitokeskus ja Taito Shop ovat avoinna ma, ti ja ke klo 9–17 to klo 10–18 pe klo 9–15

Tutustu ja tule mukaan toimintaamme: taitoetelasuomi.fi

Suomies on erilainen luontokohde

Hyvinkään eteläosassa sijaitseva Suomies on ainutlaatuinen kokonaisuus. Kymmenien hehtaarien laajuinen alue on entinen soranottoaika, jonne on eri toimijoiden yhteistyönä rakennettu luontopolku.

TEKSTI: VESA KEINONEN

Suomiehen polku johdattaa kävijät muotoillun luonnon ja puhuttelevan ympäristötaiteen luokse. Hyvinkään kaupungin ympäristötoimenjohtaja **Mika Lavia** kertoo, että tänä vuonna koko Suomiehen alue on siirtynyt Hyvinkään kaupungille. Alueella aikaisemmin toiminut Rudus Oy on jo toteuttanut siellä laajoja luonnonhoitotoimia, ja me jatkamme niitä. Suomiehen monimuotoisuutta parannetaan luomalla kasveille ja eläimille elinympäristöjä hoitamalla ja kunnostamalla alueelle paahderinteitä. Paahteiset ympäristöt sekä niille ominaiset lajit ovat vähentyneet Suomessa umpeenkasvun, rehevöitymisen ja rakentamisen vuoksi.

– Avointa tilaa pidetään yllä hoitamalla Suomiehen niittyjä ja ketoja. Erilaisten hoitotoimenpiteiden myötä myös alueen pohjavettä suojellaan. Suomiehessä on panostettu myös vieraslajien, erityisesti lupiinien torjuntaan. – Se onkin aika haastavaa ja vaatii joka-vuotista työtä. Toivon, että parissa vuodessa lupiinien leviäminen saataisiin kuriin.

Mika Lavia kannustaa Suomiehessä vieraillemaan myös niitä, jotka eivät ole siellä koskaan käyneet. Kyseessä on niin erilainen luontokohde. – Siellä voi nähdä kasvien, eläinten ja ympäristötaiteen lisäksi muun muassa Jätinkatuna tunnetun muinaisrannan sekä Jätinlukko-suppa-alueen.

IC-98 – Haavoitettu maa.

Syksyn näyttely pimentää taidemuseon

Mitä yhteistä on meteoriitin palasella, ikuiseen luuppiin pysähtyneellä ajanhetkellä sekä vanhalla kansantarinalla metsänhaltiasta ja tiilentekijästä? Nopeasta mietittynä ei mitään. Tänä syksynä tähän kaikkeen pystyy kuitenkin tutustumaan museokeskus Taikassa, jossa on esillä taiteilijaryhmä IC-98:n näyttely *Haavoitettu maa*.

TEKSTIT: HYVINKÄÄN MUSEOPALVELUT / MUSEOKESKUS TAIKA

Patrik Söderlundin ja Visa Suonpään muodostaman taiteilijaryhmän näyttely kutsuu katsojan sisään maailmaansa, jossa aika kulkee omaa vauhtiaan. Esillä on planeettamme historiaa varhaisimmista fossiileista uusimmalla teknologialla toteutuihin animaatioihin.

Näyttelyn pääteos, 14-metrillä valkokankaalla esitettävä mustavalkoinen *Aarremaat*-animaatio on saanut innoituksensa suomalaisesta kansantarinalasta, joka kertoo tiilentekijän ja metsänhaltian kohtaamisesta öisessä metsässä. Tarinassa tiilentekijä ampuu haltian, minkä seurauksena paikalle

syntyy suuri metsäraivio. 53-minuuttinen mustavalkoinen animaatio lähtee liikkeelle tästä ihmisen haltuunsa ottamasta autiosta maisemasta, josta kaikki elämä on kaikonnut. Hidastempoisen animaation edetessä maisema muuttuu rauhallisesti ja lopulta kuolleelta näyttäneenä taas täynnä elämää.

Näyttävä animaatio on mahdollista katsoa alusta loppuun tai kokea sopivan mittaisina palasina.

Kokemuksen täydentää tilassa soiva, säveltäjä **Max Savikankaan** teosta varten säveltämä äänimaisema.

Aarremaat-animaation lisäksi näytteillä on muita taiteilijaryhmän taideteoksia, jot-

ka käsittelevät animaation tapaan ihmisen ja luonnon suhdetta sekä mahdollisuutta uuteen yhteyteen luonnon kanssa. Ne nostavat esiin myös kysymyksen siitä, millainen aarre on tavoittelemisen arvoinen. Melankolisissa teoksissa voi nähdä pilkkahduksen toivosta.

Haavoitettu maa on esillä Hyvinkään taidemuseolla museokeskus Taikassa 8.1.2023 asti. Taikassa voi tutustua loppuvuoden ajan myös Hyvinkään kaupunginmuseon *Tie taivaan sineen* -näyttelyyn, joka nostaa esille Hyvinkään edelleen aktiivisen lentokentän värikkäät vaiheet 1940–2022.

Mihin katosi parantolan Papyrus, puretaanko Liikettä tilassa -veistos ja kuka vandalisoi Obeliskia?

Hyvinkäällä käynnistyi vuoden 2022 alussa mittava julkisten veistosten kunnostusprojekti. Hyvinkään taidemuseo, kaupungin tekninen palvelukeskus, tekninen keskus, tilakeskus sekä viestintä yhdistivät voimansa ja taitonsa palauttaakseen kaupungin keskeisimmillä paikoilla sijaitsevien taideteosten himmenneen loiston.

Kaupunkilaiset ovat mahdollisesti huumanneetkin, että terveysaseman edestä on kadonnut **Osmo Valtosen Papyrus**, ja **Antero Ruotsalaisen Liikettä tilassa** -veistoksen ympärillä on käynyt ajoittain kova kuhina. Molempien korjaukset ovat edenneet kesän aikana hyvää vauhtia, jonka lisäksi myös **Ossian Donnerin** obeliski eli **Jarl Eklundin** ja **Gerda Qvistin** Villateollisuuden muistomerkki vuodelta 1956 on työn alla.

Taiteen parissa työskennellessä on aina muistettava teoksen arvo ja taiteilijan alkuperäinen näkemys. Teoksia ei korjata vain ryhtymällä suoraan töihin, vaan ne pyritään palauttamaan kuntoon mahdollisimman hyvin alkuperäistä ajatusta kunnioittaen. Tämä

vaatii etenkin vanhempien veistosten kanssa hieman arkisto- ja salapolisiin työtä, koska dokumentaatio saattaa olla varsin niukkaa.

Viimeisimpänä ja hyvänä esimerkkinä on tullut vastaan Liikettä tilassa -veistoksen vesialtaan pintamateriaali. Korjauksia aloitettaessa vanhan asfaltin alta paljastui puhdas betoniallas, eikä mistään löytynyt aluksi tietoa oliko betoni alkuperäinen materiaali ja asfaltti lisätty altaaseen vasta myöhemmin. Lopulta taidemuseon lehti-leikearkistosta löytyi uutinen, jossa altaan suunnitellutta taiteilija Antero Ruotsalaista haastateltiin asfalttitöiden yhteydessä ja samalla selvisi alkuperäinen materiaalikin.

Mihin katosi puolestaan kesäkuussa terveysaseman edessä ollut Papyrus-suihkulähde? Teos purettiin ja konservaattorit puhdistivat sen akryylisauvat. Samalla veistoksen valaistuksen sähköjä ja suihkulähteen vesilaitteistoa kunnostettiin. Kunnostusurakka ei pääty edellä mainittuihin taideteoksiin, vaan ensi vuodelle on jo haarukoitu uusi lista kunnostettavia teoksia, johon työryhmä käy pian käsiksi.

Hyvinkään parantola, 1930-luku.

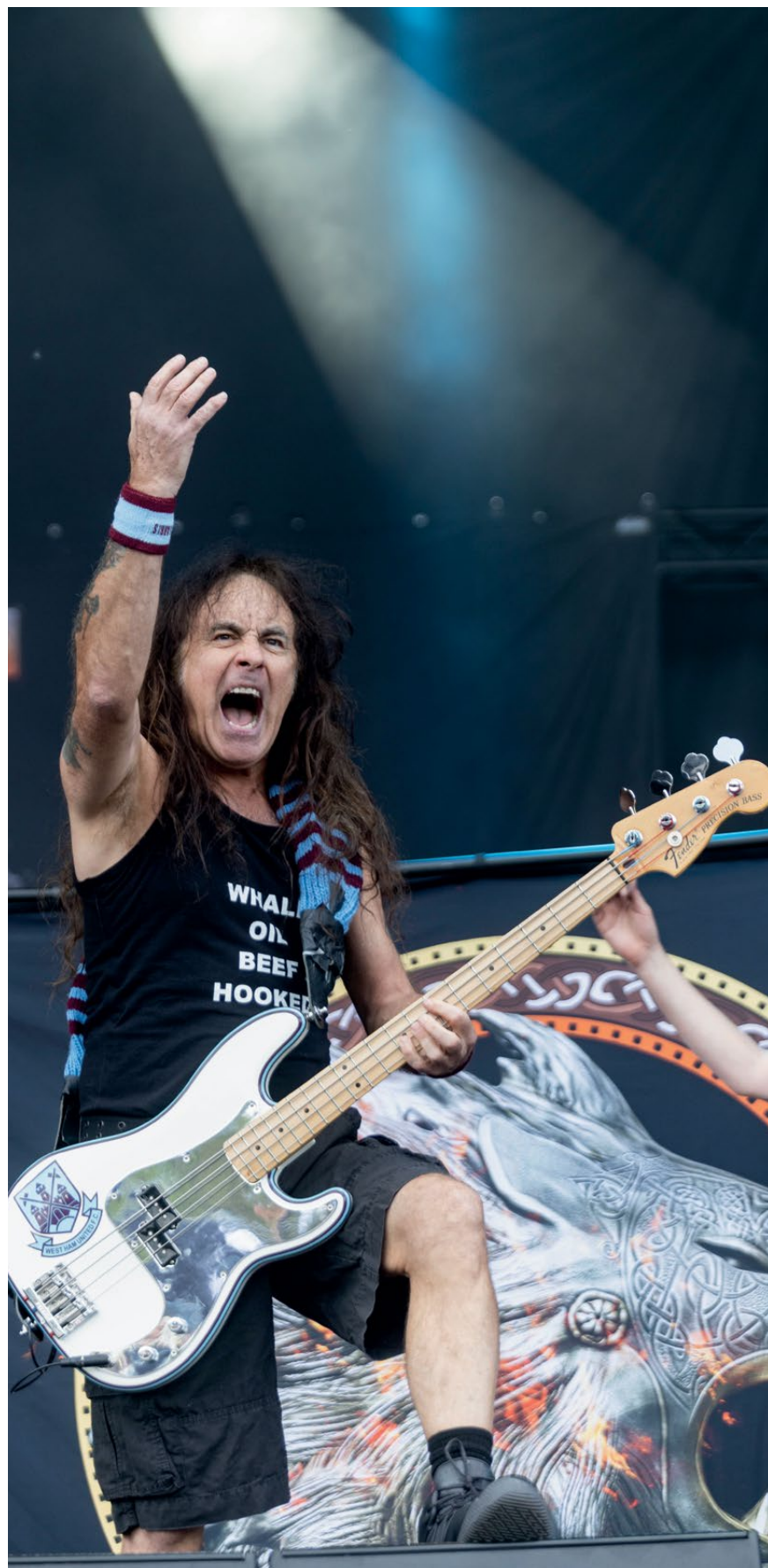
Tulossa 2023

”Tämä kaunis huvila, joka muureineen muistuttaa vanhaa linnaa.”
Veckans Krönika, 1906.

Hyvinkään kaupunginmuseon vuoden 2023 näyttely kertoo Hyvinkään parantolan tarinan. Parantola perustettiin vuonna 1896 hermolepoa kaipaavien kaupunkilaisten ja sairastelusta toipuvien lepopaikaksi. Vieraskirjassa vilisi kuuluisuuksia, kuten **Anna Ahmatova**, **Mike Waltari**, **Aino Sibelius** ja **Saima Harmaja**. Hyvinkään kuivasta ”vuoristoilmasta” saatiin nauttia aina vuoteen 1939 saakka, jolloin parantola muutettiin sotasaunaksi. Rakennus tuhoutui pahoin talvisodan pommituksissa ja sodan jälkeen se otettiin terveydenhuollon käyttöön.

Näyttely avautuu yleisölle 5. helmikuuta.

Mikä on ikimuistoisin keikkasi Hyvinkäällä?

Olitko tulossa Beatlesin konserttiin Hyvinkään lentokentälle vuonna 1965, kun bändi lähes kävi Suomessa, kävitkö välissä Rantarockissa, tai Sibizalla, vai ehditkö mukaan vasta kesän 2022 Rockfestiin?

Musiikki ja keikat luovat parhaimmillaan suuria tunteita ja mahtavia kokemuksia, joita muistellaan vielä vuosien jälkeenkin. Hyvinkään kaupunginmuseo kerää muistoja ikimuistoisimmista keikoista Hyvinkäällä. Olitpa sitten hyvinkääläinen, naapurikunnasta tai kauempaa, tarinasi ovat tärkeitä meille. Muistelemisen arvoisia ovat niin oman, tai kavereiden bändin esiintyminen takapihalla, kuin maailmankuulujen megatähtien massakonsertit, joten kysymys kuuluu: mikä on ikimuistoisin keikkasi?

Muistitietokeräys avautuu maanantaina 17.10. ja linkin siihen löydät Hyvinkään taidemuseon kotisivuilta. Jos kirjoitat tarinasi mieluummin paperille, paperiverision voit palauttaa Museokeskus Taikan aulasta löytyvään postilaatikkoon. Keräys on viimeinen osa Hyvinkään taidemuseossa alkuvuodesta esillä ollutta Palsalandia – Tomi Palsan soivat kuvat -näyttelyä ja sen oheisohjelmaa. Näyttely esitteli museovieraille pitkän uran tehneen Tomi Palsan upeimpia keikkakuvia hämysiltä klubeilta suurille stadioneille.

Samaan aikaan keräyksen kanssa avautuu Helsingin Sanomatalossa Rockfest-Palsalandia -näyttely, joka esittelee kesän 2022 kuumimmat Rockfest-kuvat. Näyttelyn on tuottanut Hyvinkään taidemuseo ja se on avoinna 17.10.–6.11.

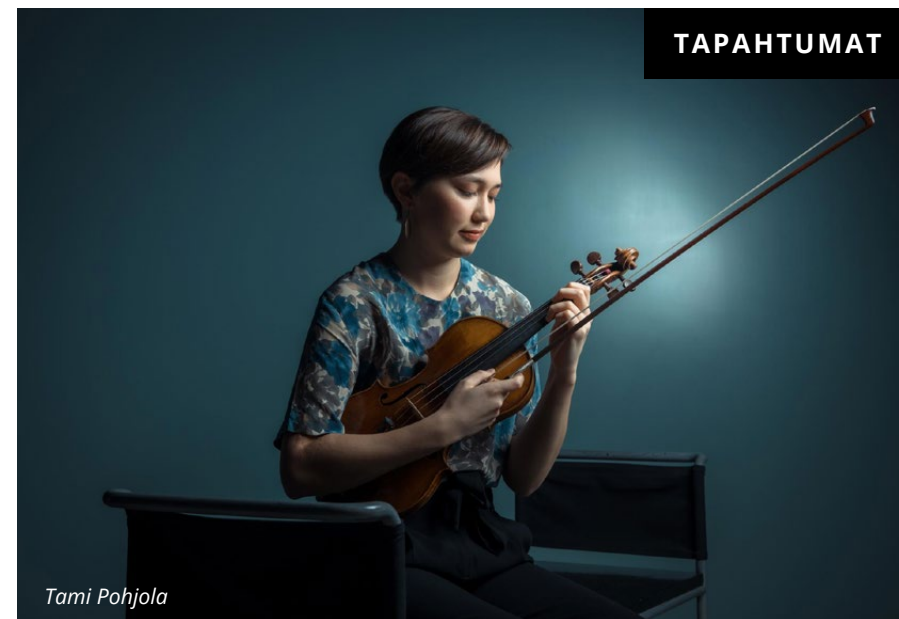
www.hyvinkaantaidemuseo.fi

Steve Harris - British Lion, 3.6.2022, Rockfest – Hyvinkään lentokenttä.

Hyvinkään Orkesteri juhloistossaan

Hyvinkään Orkesterin 60-vuotissyntymäpäiviä juhlietaan perinteisen Marrasklassikon merkeissä. Hyvinkääläisissä tiistaina 22.11. järjestettävän konsertin alkajaisiksi kuullaan hyvinkääläiseltä **Aino Tenkaselta** tilattu orkesterisävellys, joka saa konsertissa kantaesityksensä. Viulisti **Tami Pohjola** soittaa **Sergei Prokofjevin** konserton solistina, ja konsertin kruunaa 200-vuotisjuhlavuottaan viettävän **César Franckin** komea d-mollisinfonia. Hyvinkään Orkesterin juhlakokoonpanoa johtaa Orkesterin pitkäaikainen taiteellinen johtaja, kapellimestari **Tuomas Pirilä**.

Marraskuinen konsertti juhlistaa orkesteriyhdistyksen perustamista; Hyvinkään Orkesteri ry on rekisteröity syyskuussa 1962, mutta säännöllistä konserttitoimintaa orkesteri on järjestänyt jo huhtikuusta 1959. Marraskuun konsertissa on mukana monia tuttuja soittajia vuosikymmenten ajalta, ja välitajalla nautitaan syntymäpäiväkakkukahvitarjoiluista.

Tami Pohjola

Juhlasyksyyn kuuluvat myös Lumiuko-elokuvakonsertit Hyvinkäällä ja Kangasalla sekä perinteiset uudenvuodenaaton ja sen aaton konsertit Hyvinkääläisissä. Marraskuussa orkesteri on mukana kuorokonserteissa, jotka Hyvinkään lisäksi soivat myös Helsingissä ja Porvoossa. Museokeskus Taikan kanssa toteutetaan erityinen

Aarremaat-teemapäivä marraskuun viimeisenä sunnuntaina.

Tammikuun lopulla Hyvinkään Orkesteri ja Mikkelin kaupunginorkesteri yhdessä Hyvinkääläisen ja Mikkelin Mikaelin kanssa järjestävät Kassu Halonen 70 -juhlakonsertit.

www.hyvinkaanorkesteri.fi

Tapahtumakalenteri

Hyvinkään kaupungin tapahtumakalenterin ja matkailusivusto Visit Hyvinkään verkkosivut on uudistettu palvelemaan jatkossa entistäkin paremmin sekä tapahtumakävijöitä että matkailijoita.

Uudistunut Visit Hyvinkää kertoo kaupungista kuvin > visithyvinkaa.fi

Löydä kaikki Hyvinkään tapahtumat > tapahtumat.hyvinkaa.fi

Ilmoita omat tapahtumasi
Voit syöttää oman tapahtumasi maksutta tapahtumakalenteriin. Palvelun käyttöönotto edellyttää rekisteröintiä. Lisätietoja tapahtumien lisäämisestä: Outi Ruso, outi.ruso@hyvinkaa.fi

SUOMEN RAUTATIEMUSEO

Huomioliiveillä varustetut vapaaehtoiset pitivät Rautatiemuseopäivänä huolen, että rata-alue oli kaikille turvallinen.

Vapaaehtoistyötä Suomen Rautatiemuseossa

Suomen Rautatiemuseo mahdollistaa vuosittain lähes sadan vapaaehtoisen osallistumisen museotyöhön. Rautatiemuseo toteuttaa useita tapahtumia ympäri vuoden. Vapaaehtoisten avulla aktiivinen tapahtumatoiminta on mahdollista. Vapaaehtoiset osallistuvat yleisiin tapahtumajärjestelyihin ja museojunien liikennöintiin. Myös rautatiealan harrastajayhteisöjen kanssa tehdään yhteistyötä.

Rautatiemuseon kokoelmatyöhön osallistuu useita eri alojen asiantuntijoita. Museojunien kunnossapito vaatii erikois-

osaamista, samoin erikoisalojen esineiden ja valokuvien tunnistus. Rautatiemuseon vapaaehtoistoiminta on kuitenkin avointa kaikille, vapaaehtoisten taustasta ja aiemmasta osaamisesta riippumatta. Vuonna 2021 museolla aloitettiin kansalaistieteen ja virtuaalisen vapaaehtoistyön kokeilu, jossa vapaaehtoiset voivat osallistua museokokoelmien tutkimiseen, tiedon tuottamiseen ja rikastamiseen. Vapaaehtoiset valokuvauksen harrastajat ovat tehneet museolle nykydokumentointia kuvaamalla rautatieympäristöjä ympäri Suomen.

Kansallisesti merkittävät vaunut ja veturit löytyvät tulevaisuudessa verkosta

Suomen Rautatiemuseo on saanut Museovirastolta rahoituksen hankkeeseen, jossa aloitetaan kansallisesti merkittävän rautatiekaluston luettelointi. Tarkoituksena on saattaa tiedot digitaalisesti kaikkien saatavaksi Finna-palveluun. Rautatiemuseo kerää tietoja yhteistyössä eri harrastajayhteisöjen ja yksityisten omistajien kanssa.

Luetteloitavan kaluston määrä on arvioitu mittavaksi. Työtunteja kuluu faktatiedon keräämiseen ja tarkastamiseen, kaluston merkittävyyden arviointiin ja varsinaiseen luetteloitintyöhön. Oman

paikkansa kokoelmassa tulevat saamaan höyryveturit, dieselveturit, ratatyökoneet ja lukuisat erilaiset vaunut. Myös kapearaiteinen kalusto otetaan huomioon kokoelmaa rakennettaessa.

Kalustosta kerätään monenlaista tietoa esimerkiksi valmistajasta, käyttöhistoriasta ja kunnostuksista. Luetteloitintietoihin lisä-

tään jokaisesta kohteesta myös kuva. Työn tuloksia voidaan hyödyntää vaikkapa kunnostettaessa historiallista rautatiekalustoa tai markkinoitaessa paikallisia nähtävyyksiä. Veturin tai vaunun valinta kansallisesti merkittävään rautatiekalustokokoelmaan edesauttaa kohteen säilymistä.

Esimerkkiveturiksi Finnaan on jo päässyt Suomen Rautatiemuseon Vk4 68 eli Leena-veturi. Leena löytyy osoitteesta www.finna.fi hakusanalla Vk4.

Rautatieympäristöjen kulttuuriperintö inventoitu Hyvinkäältä Hankoon

Hyvinkään-Karjaan ja Karjaan-Hangon-rataosuuksien kulttuurihistorialliset inventoinnit ovat valmistuneet kevään ja kesän 2022 kuluessa Suomen Rautatiemuseolla. Väyläviraston toimeksiantona tehdystä työstä päävastuun on kantanut projektitutkija **Mikko Itälähti**.

Inventoinneissa on tunnistettu ja paikannettu rautatiehen liittyviä kulttuuriperintökohteita, kuten rakennuskantaa, entisiä ja nykyisiä liikennepaikkoja, historiallisten teiden tasoristeyksiä ja siltarakenteita. Lisäksi on tarkasteltu rautatien ja ympäröivän maiseman historiallista vuorovaikutusta etenkin liikkumisen, asumisen ja elinkeinojen historian näkökulmista. Huomiota on saanut myös rautatieväylän

olemus maiseman historiallisena kerroksena ja esimerkiksi sen myötävaikutuksesta syntynyt kasvillisuus.

Inventointien tuottama tieto rautatiealueen kulttuuriperintökohteista palvelee ennen kaikkea rautatieverkon kunnossapitoa, mutta työ tekee myös laajemmin tunnetuksi rautatien historiallista merkitystä kulttuurimaiseman muovaajana.

Esimerkiksi Hyvinkää-Karjaan-rataosuuksien vaikutuspiiri keskisellä Uudellamaalla oli ennen radan rakentamista pitkälti asumaton hämäläisten eränkävintialuetta. Rautatien tulo alueelle edisti paitsi teollistumista ja taajamien syntyä, myös maanviljelyn kehitystä. Nykyisin toiminnalliset sidokset radan ja sen halkoman alueen välillä ovat huomattavasti ohentuneet.

Suljettu teollisuusraiteisto Hyvinkään Hiltomon alueella oli osa alueen teollisuuden logistiikkaa vielä 2000-luvun alussa.

Inventointiraportit kohdekortteineen löytyvät Kansalliskirjaston ylläpitämästä Doria -julkaisuarkistosta:

Hyvinkään latureitit houkuttelevat hiihtäjiä kauempaakin

Hyvinkään sijainti Salpausselän harjulla 95–135 metriä merenpinnan yläpuolella tarjoaa upeat puitteet talviurheilulle. Alue on ympäristöään lumisempi ja latuja kyetään kunnostamaan leutoinkin vuosina.

Nykyaan Hyvinkäällä on yhteensä lähes 70 km hoidettuja latuja, joista valaistuja on yli kolmasosa. Latuverkosto kiertää kaupungin ympäri muodostaen viisi hiihtoaluetta omine lenkkeineen. Näitä alueita linkittää kuusi yhdyslatua, joten vaihtelevia hiihtoretkiä tai hikilenkkejä on suunniteltavissa vaikka viikon jokaiselle päivälle. Läntisintä yhdyslatua lukuun ottamatta muut reitit toimivat lumettomina vuodenaikoina ulkoiluväylinä.

SVEITSINPUISTON JA PERTTULAN LADUT

Hyvinkään Sveitsinpuistossa on talvilatuja yhteensä lähes 10 kilometriä. Hyvä lähtöpaikka on jäähallin pohjoisen puolen pysäköintialue. Ladut kulkevat osittain luonnonsuojelualueella ja soveltuvat molemmille hiihtotyyleille. Latuprofiilit ovat

loivapiirteiset ja kovin vaativia nousuja ja laskujakaan ei ole.

Perttulan nurmialueella puolestaan on pidetty lumitilanteesta riippuen helppoa noin 2,5 kilometrin latua, josta noin kaksi kilometriä on valaistua. Perttulan ladut ovat niin kutsuttuja jokamiehen latuja ja soveltuvat hyvin vaikkapa hiihdon opetteluun.

Perttulan nurmien lumitykit ja veden jäähdytyslaitteisto mahdollistavat usean kuukauden mittaisen hiihtokauden vähälumisinkin talvina. Hyvinkään ensilumenlatu tehdään heti ilmojen viilentyessä riittävästi. Latua tehdään vaihteittain ja tämä kestää yleensä parista viikosta kahteen kuukauteen. Latu on yleensä saatu käyttöön vuodenvaihteessa ja parhaimmillaan kausi on kestänyt jopa pääsiäiseen saakka.

Ensilumenlatu on viime vuosina ollut yksi talvikauden suosituimmista ulkoliikuntapaikoistamme ja se houkuttelee hiihtäjiä

myös yli kuntarajojen, kertoo liikuntapäällikkö **Jarmo Vakkila**.

Valaistuilla reiteillä lamput palavat toiseksi illalla kello 23 saakka ja aamulla ne syttyvät tarvittaessa jo kello viideltä. Latureittien opasteet sijaitsevat risteyskohdissa ja koko latuverkoston kattavia paperisia latukarttoja saa mm. Hotel Sveitsistä, Sveitsin uimalan kahviosta ja kaupungintalolta.

– Reittien varrelta löytyy myös useita taukopisteitä, kuten Sveitsin laskettelukeskus, jäähallin kahvio, uimalan kahvio, Hotel Sveitsi ja Vaiveronkadun kioski, liikuntapäällikkö vinkkaa.

Latujen kuntoa voi seurata latuinfosta kaupungin sivuilta:

hyvinkaa.fluentprogress.fi

Kehittämissuunnitelma ohjaa liikuntaolosuhteiden kokonaisuutta

Suunnitelma laadittiin laaja-alaisesti kiinteässä yhteistyössä kaupunkiorganisaation sisällä sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden ja toimijoiden kanssa. Keskeinen rooli oli paikallistoimijoiden ja seurojen osallistamisella kyselyin ja haastatteluin. Suunnitelman tavoitteena oli tutkia yksittäisen liikuntapaikan sijaan asiaa liikuntaolosuhteiden kokonaisuuden kannalta.

Liikuntaolosuhteiden kehittämissuunnitelmaa laatiessa lähtökohdiana oli myös lainsäädännöllinen kehikko: liikuntalaki, kuntalaki ja terveydenhuoltolaki, joiden määrittelyn perusteella kunnilla on lainsäädännöllinen velvoite luoda ja ylläpitää hyvinvointia edistävän liikunnan edellytyksiä ja olosuhteita.

Olosuhdetyön haasteina tunnistettiin taloudelliset haasteet, joihin kuuluu mm. korjausvelka ja olosuhteiden ylläpito. Väestörakenteen muutos, yhdenvertaisuus, ekologisuus sekä fyysisen aktiivisuuden lisääminen olivat myös tunnistettavia haasteita.

Keskeisimmät liikuntaolosuhteiden investoinnit ovat maksaneet 16 050 000 euroa vuosina 2018–2022. Niistä merkittävimpiä olivat Sveitsin uimalan laajennus (10 500 000 euroa) ja Metsäkaltevan koulun liikuntasali (3 000 000 euroa) sekä kilpajäähallin peruskorjaus (500 000 euroa).

Ulkoliikuntapaikkoja kehitettiin 710 000 eurolla ja hiihtokeskusta 660 000 eurolla. Lähiliikuntapaikkoja paranneltiin 200 000 eurolla.

Nykyinen olosuhdeverkosto on kattava ja muihinkin lähikuntiin nähden ainutlaatuinen. Se kattaa monipuolisesti luontoliikuntapaikoista ja reiteistä seuratoimintaan soveltuviin liikuntapaikkoihin.

95 % hyvinkääläisistä aikuisista oli tyytyväisiä nykyisiin liikuntaolosuhteisiin ja lähes sama määrä aikuisvastaajista pitää Hyvinkäätä erittäin hyvänä tai hyvänä liikuntakaupunkina. Liikuntapaikkojen saavutettavuus koettiin hyvänä ja 88 % seuroista oli tyytyväisiä harjoitustilojensa laatuun. Lähes sama määrä seuroista oli tyytyväisiä käyttömaksujen tasoon Hyvinkäällä. 76 % seuroista piti Hyvinkäätä erittäin hyvänä tai melko hyvänä urheilukaupunkina olosuhteiden osalta. 35 % seuroista oli tyytymättömiä harjoittelumahdollisuuksiensa ympärivuotisuuteen.

Kehittämistyön suuntaviivoja vuosina 2021–2030 ovat: Uimahallin perusparannus (2026–2027), tekojää- ja puistoluielureitti -hankkeet (2025–2027), lähiliikuntapaikkojen kehittäminen (2022–2030), liikunta- ja ulkoilureitistöjen sekä -alueiden kehittäminen (2022–2030), Sveitsin laskettelukeskuksen edelleen kehittäminen (2022–2025), sisäliikuntatilojen lisääminen ja monipuolistaminen (2024–2025), pallokenttäverkoston kehittäminen (2023–2027) sekä seura- ja yhdistyspohjaisten liikuntapaikkahankkeiden edistäminen (2022–2027).

Kehittämistyön suuntaviivat luokiteltiin kolmeen kategoriaan:

Hyvinkää liikkeessä, jossa tavoitteena on vahvistaa jo nykyistä kattavaa pyörätieverkostoa sekä monipuolistaa kaupungin lähiliikuntapaikkatarjontaa

Hyvinkää luonnossa, jonka keskeisenä päämääränä on tukea kaupunkistrategian tavoitteita luontoliikkuksen edellytysten kehittämisen avulla.

Hyvinkää urheilee, jossa perinteisiä lajiurheilun olosuhteita pidetään yllä. Näitä ovat tulevaisuudessa mm. sisäliikuntatilat, pallokenttä sekä kenttähankkeet.

KUVAT: TEEMU HEIKKILÄ

OSALLISTU, VAIKUTA JA VAIKUTU

Kuvassa Hyvinkään vanhusneuvoston jäseniä. Varapuheenjohtaja Markku Ahtikari (vas.), Leena Räisänen, Riitta Puupponen, sihteeri Minna Kalmari, Marja-Leena Kurikko ja Pirkko Kilpeläinen.

Sydämellä mukana neuvostossa

Katoaako iän mukana arvostus? Nähdäänkö ikääntyvä yhteiskunnassamme vain taakkana? Vanhukset ovat kaikki erilaisia – ainutlaatuisia yksilöitä lahjoineen ja toiveineen. Vanhusten asiat ja asema kiinnostavat Hyvinkään Vanhusneuvostossa.

Tärkeää työtä ohjaa halu edistää ikäihmisten asemaa ja hyvinvointia. Työuralla nähdyt puutteet vanhustenhoidossa, vapaaehtoisuudessa kuullut kuulumiset ikään-tyneiltä tai henkilökohtaiset yhteydennotot kuntalaiselta tuodaan yhteiseen pöytään pohdittavaksi.

Neuvostossa saa tietää ja keskustella asioista. Työskentelyssä parasta vanhusneuvoston jäsenten mielestä on jäsenten innokkuus ottaa kantaa asioihin, sitoutuminen neuvoston toimintaan sekä yhteisöllisyys – se, että samassa pöydässä istuu kymmenen ihmistä, joilla kaikilla on kiinnostus sekä kysymyksiin että ratkaisuihin. Olemme yhteisellä asialla!

Edelleen huolta herättävät kotonaan apua tarvitsevat sekä yksinäisyyttä kokevat. Vanhusten hoidon ja tuen tulee olla sellaista, että sitä saa tarvittaessa nopeasti.

Vanhusneuvostolta on pyydetty paljon lausuntoja muun muassa paikallisiin ja alueellisiin suunnitelmiin. Vastauksia laatiessa on mietitty asioita juuri vanhusten näkökulmasta. Erityisesti mieleen jäivät onnistumiset, kun jokin asia on saatu hoidettua vanhusten eduksi.

Tulevaisuudelta toivotaan rohkeutta, paneutumista sekä läsnäolo- ja puheoikeutta kunnallisten luottamustoimielinten kokouksiin.

Myös Hyvinkään Vammaisneuvostossa hyvä yhteishenki, tärkeistä asioista puhu-

minen ja yhteisöllisyys keräävät kiitosta. Neuvoston kautta tutuksi tulleet ihmiset toimivat toisilleen tukiverkonakin.

Vammaisneuvostossa on paljon erikoisosaamista, jota päätöksenteossa ja varsinkin ennakoivassa suunnittelussa tulisi ottaa huomioon, neuvoston jäsenet muistuttavat. On tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta pitää heikommista huolta sekä valvoa heidän etujaan.

Vammaisneuvosto vaikuttaa Hyvinkään asioihin vammaisten näkökulmasta. Vammaiset eivät ehkä näy kovin paljon kaupunkilaisten arkipäivässä, mutta heitä on kuitenkin paljon. On hienoa, kun omalla kotikunnalla on positiivinen asenne kaikkia kuntalaisia kohtaan.

Osallistu, vaikuta ja vaikutu!

Seuraa Hyvinkään kaupungin verkko- ja somekanavia ja pysy kartalla, mitä Hyvinkäällä tapahtuu!

www.hyvinkaa.fi

www.visithyvinkaa.fi

Tervetuloa keskustelemaan!

Kuntalaiskahvit

Järjestämme kaikille avoimia kuntalaiskahveja syksyllä 2022 ja keväällä 2023. Haluamme kuulla sinun ideasi tulevien vapaamuotoisten keskustelujen teemoiksi!

Vastaa verkkokyselyyn

tai lähetä sähköpostia viestinta@hyvinkaa.fi otsikolla Kuntalaiskahvi-ideoita.

Kaavaillat

Hyvinkään kaavoitus järjestää avoimia ja vapaamuotoisia kaavailtoja, joissa keskustellaan ajankohtaisista kaavahankkeista ja muista maankäyttöön liittyvistä teemoista.

Syksyn viimeinen kaavailta järjestetään kaupungintalolla 8.11.2022 kello 17.

Lisätietoja kaava-illoista näet verkkosivuiltamme:

Etsi Johanna -kilpailu

Kerro 30.11.2022 mennessä missä Johanna luuraa.

Lähetä vastauksesi tämän linkin kautta www.hyvinkaa.fi/johanna ja voita yllätyspalkinto!

Nuori, asetu ehdolle ja äänestä nuorisovaltuustovaaleissa!

TEKSTI: ONNI PUSA, HYVINKÄÄN NUORISOVALTUUSTON PUHEENJOHTAJA

Hyvinkäällä käydään tänä syksynä nuorisovaltuustovaalit. Nuorisovaltuusto, eli nuva, on nuorten vaikuttamistoimielin, joka edustaa nuoria kaupungin päätöksenteossa. Viidentoista nuorisovaltuutetun nuvalla on edustus niin lautakunnissa, kaupunginvaltuustossa kuin kaupunginhallituksessakin. Kaupungin sisäisen vaikuttamisen lisäksi nuva tekee paljon yhteistyötä niin paikallisesti kuin alueellisestikin.

Nuva on upea mahdollisuus nuorelle, jota kiinnostaa omaan ympäristöönsä vaikuttaminen. Nuorisovaltuusto on mahtava paikka oppia ja vaikuttaa asioihin, jotka ovat itselle tärkeitä. Kuitenkaan mitään erikoisosaamista tai tietotaitoa ei etukäteen tarvitse olla. Jos ehdolle asettuminen arveluttaa, voi halutessaan tulla vaihtamaan ajatuksia nykyisten nuorisovaltuutettujen kanssa Nuva-iltaan Kipinä-talon aulaan 28.10. kello 18–21. Nuva-illat ovat kaikille nuorille avoimia ajanviettopahtumia, joissa keskustellaan ja pidetään hauskaa. Aikaa voi siis tulla viettämään myös ilman valtavaa kysymyspatteristoa!

Nuvaan ehdolle toimikaudeksi 2023–2024 voi asettua Hyvinkäällä asuva ja/ tai opiskeleva 2005–2009 syntynyt nuori. Viimeinen päivä lähteä ehdolle on 28.10. Nuorisovaltuustovaalien vaalipäivä on 9.12. ja äänestyspaikat tulevat kaikille hyvinkääläisille yläkouluille, lukiolle sekä Hyrian Hyvinkään toimipisteisiin. Lisäksi äänestää voi kaupungintalolla, josta löytyy myös ennakoäänestys 5.12. ja 7.–8.12. Lisätietoja nuorisovaltuustosta saat koulun oppilaskunnan ohjaavalta opettajalta sekä nuvan Instagramista [@hyvinkaannuorisovaltuusto](https://www.instagram.com/hyvinkaannuorisovaltuusto).

Katso videolta Onnin terveiset!

Hyvinkääsali

lippu.fi

La 1.10. klo 19
VÄRTTINÄ
Oi Dai-juhla-kiertue 2022

Su 2.10. klo 19
ARTTU WISKARI
Suomen muotoinen kiertue

Pe 7.-9.10. klo 18
FALL IN LINE
Rivitantsitapahtuma

Ti 11.10. klo 19
HYVINKÄÄN ORKESTERI
Syysserenadi

To 20.10. klo 19
VON HERTZEN BROTHERS

Su 23.10. klo 18
MARION
Aurinkosilmät -konserttikiertue

Ti 25.10. klo 19
HYVINKÄÄN SALONKIORKESTERI
Juhlakonsertti & tanssiaiset

Pe 28.10. klo 19
RESSU REDFORD
Konserttialikiertue

La 29.10. klo 16 ja 20
ISMO LEIKOLA
Ei mitään vakavaa (K-18)

Su 30.10. klo 15
TI-TI NALLE
Hirsimetsän juhlat

Ti 1.11. klo 8
JOHTAMISSEMINAARI

Pe 4.11. klo 19
LAURA VOUTILAINEN
Mitähän seuraavaks?

La 5.11. klo 19
MIRA LUOTI

Su 6.11. klo 14
RYHMÄ HAU & KIKATTAVA KAKKIAINEN

Ti 8.11. klo 18
HYVINKÄÄN MUSIIKKIOPISTO
Musiikin valo -konsertti

To 10.11. klo 19
MANHATTAN TRANSFER (US)
50th Anniversary Tour

Pe 11.11. klo 19
SCANDINAVIAN HUNKS, K-16

La 12.11. klo 19
**HYVINKÄÄSALIN
STAND UP -PIKUUJOLUT**
Anitta Ahonen, Jape Grönroos & Tomi Haustola

Su 13.11. klo 19
JARKKO AHOLA - Särää & sävyjä

Ke 16.11. klo 19
LAULUYHTYE SIMNOT (UKRAINA)
Maailman joulu

Pe 18.11. klo 19
HETKI LYÖ - Kirka-musikaali

Su 20.11. klo 16
NELJÄ PIENTÄ ANNOSTA
Martti Suosalo, Iiro Rantala ja Lotta Kuusisto

Ti 22.11. klo 19
MARRASKLASSIKKO Hyvinkään Orkesterin 60-vuotisjuhla-konsertti

To 24.11. klo 19
KAUNIAISTEN ORKESTERI
Romantiikan helmiä - taituruutta ja arvoituksia

Pe 25.11. klo 19
Hyvinkäänkylän Puhallinorkesteri ja Hyvinkään musiikkiluokat
TERVEISIÄ JOULUPUKIN PAJASTA -KONSERTTI

La 26.11. klo 19
VIIDESTOISTA YÖ -MUSIKAALI

Su 27.11. klo 12 ja 16.30
DANCE ARTIN ILOISET JOULUSHOWT!
Riihimäen ryhmät

Pe 2.12. klo 19
DANNY 80 VUOTTA
Kunniakierroksella

La 3.12. klo 11.00, 14.30 ja 19.00
DANCE ARTIN ILOISET JOULUSHOWT!
Hyvinkään ryhmät

Su 4.12. klo 14
HEVISAURUS

To 8.12. klo 17.30 ja 19.15
HYVOLIN PERINTEINEN JOULUNÄYTÖS

Pe 9.12. klo 19
J. KARJALAINEN
Soulavaris-konserttialikiertue

Su 11.12. klo 15
SAIKKUA KIITOS! Osa 3

Ti 13.12. klo 17
HYVINKÄÄN ORKESTERI
Lumiukko-elokuvakonsertti

Ke 14.12. klo 19
THE UKRAINIAN NATIONAL BALLET -
Joutsenlampi

Pe 16.12. klo 19
**ERJA LYYTINEN & FRIENDS
BLUE CHRISTMAS 2022**
Erja Lyytinen - Paleface - Emilia Sisco

La 17.12. klo 18
RAUTATIE SOITTAJAT
Solistina Jyrki Niskanen

Ma 19.12. klo 19
EINÖ GRÖN - VIHREÄ JOULU

Pe 30.12. klo 18
HYVINKÄÄN ORKESTERI
Uudenvuodenaaton konsertti

La 31.12. klo 18
HYVINKÄÄN ORKESTERI
Uudenvuodenaaton konsertti

Hyvinkääsalin lipunmyynti palvelee tuntia ennen konserttia.
ENNAKKOMYYNTI: R-kioskit sekä www.lippu.fi

hyvinkaasali.fi